

KONINKRIJK BELGIE

FEDERALE OVERHEIDSDIENST ECONOMIE,
K.M.O. , MIDDENSTAND EN ENERGIE

**Koninklijk besluit betreffende het
prudentiële toezicht op de instellingen
voor bedrijfspensioenvoorziening**

Verslag aan de Koning

Sire,

Het ontwerp van koninklijk besluit dat wij de eer hebben voor te leggen aan Uwe Majesteit dient tot uitvoering van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening. Het is ook bedoeld om de omzetting te vervolledigen van de richtlijn 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 juni betreffende de werkzaamheden van het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (hierna de richtlijn genoemd)

Voorliggend besluit behelst de regels van prudentiële aard die op de IBP's van toepassing zullen zijn. Alhoewel het een nieuwe tekst is, herneemt hij een aantal bepalingen die nu in verschillende reglementaire teksten staan. In hoofdzaak gaat het over :

- het koninklijk besluit van 22 november 1994 houdende uitvoering van artikel 40*bis* van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen met betrekking tot het bepalen van de voorwaarden waaraan de actuarissen moeten voldoen ;
- het koninklijk besluit van van 5 april 1995 betreffende de activiteiten van de pensioenkasen bedoeld in artikel 2, § 3, 4°, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen ;
- het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de voorzorgsinstellingen ;
- het koninklijk besluit van 25 maart 2004 tot vaststelling van de nadere regels inzake het beheer en de werking van voorzorgsinstellingen die werden opgericht door meerdere private ondernemingen of meerdere publiekrechtelijke rechtspersonen of krachtens een sectorale collectieve arbeids-overeenkomst.

Voorliggend besluit is enkel van toepassing op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening van Belgisch recht voor hun activiteiten zowel in België als buiten België.

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FÉDÉRAL ÉCONOMIE,
P.M.E. , CLASSES MOYENNES ET ÉNERGIE

**Arrêté royal relatif au contrôle
prudentiel des institutions de retraite
professionnelle**

Rapport au Roi

Sire,

Le projet d'arrêté royal que nous avons l'honneur de soumettre à Votre Majesté concerne l'exécution de la loi du 27 octobre 2006 relative au contrôle des institutions de retraite professionnelle. Il vise également à compléter la transposition de la Directive 2003/41/CE du Parlement et du Conseil du 3 juin 2003 concernant les activités et la surveillance des institutions de retraite professionnelle (ci-après dénommée « la directive »).

Le présent arrêté royal contient les règles de nature prudentielle qui seront applicables aux IRP. Il s'agit d'un texte nouveau mais qui reprend certaines dispositions actuellement contenues dans divers textes réglementaires, à savoir principalement :

- l'arrêté royal du 22 novembre 1994 portant exécution de l'article 40*bis* de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, en ce qui concerne la fixation des conditions auxquelles doivent satisfaire les actuaires ;
- l'arrêté royal du 5 avril 1995 relatif aux activités des caisses de pensions visées à l'article 2, § 3, 4°, de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances ;
- l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance,
- l'arrêté royal du 25 mars 2004 déterminant les règles particulières relatives à la gestion et aux fonctionnement des institutions de prévoyance constituées par plusieurs entreprises privées ou plusieurs personnes morales de droit public ou en vertu d'une convention collective de travail sectorielle.

Le présent projet s'applique aux seules institutions de retraite professionnelle de droit belge, pour leurs activités tant en Belgique qu'en dehors de la Belgique.

De voornaamste bepalingen zijn de volgende.

- *Werkings- en beheersregels (Hoofdstuk II, artikel 4 tot 7)*

Dit hoofdstuk herneemt de regels van het koninklijk besluit van 25 maart 2004, het zogenaamde « KB meerdere werkgevers ». Het legt op dat de vertegenwoordigers van de bijdragende ondernemingen en de aangeslotenen de meerderheid vormen van de raad van bestuur van de IBP om te voorkomen dat deze zich zou omvormen tot een commerciële onderneming. Verder moeten de statuten of een overeenkomst tussen de IBP en de betrokken bijdragende ondernemingen verschillende regels bepalen die moeten toelaten het deel van elke onderneming in de IBP vast te stellen en verschillende mogelijke conflicten te beheersen die zouden kunnen ontstaan naar aanleiding van het beheer van de pensioenregelingen.

- *Solvabiliteitsmarge (Hoofdstuk III, artikel 8 tot 11)*

De bepalingen van het ontwerp zijn voor de activiteiten van de vroegere verzorgingsinstellingen zonder veel wijzigingen overgenomen uit het koninklijk besluit van 7 mei 2000. Voor de activiteiten van de vroegere pensioenkassen werd inspiratie gezocht in het koninklijk besluit van 5 april 1995 en in de bepalingen die op de verzekeringsondernemingen van toepassing zijn. De aandacht wordt erop gevestigd dat de solvabiliteitsmarge van IBP's met een resultaatverbintenis niet langer gedefinieerd wordt door te verwijzen naar de bepalingen die van toepassing zijn voor de verzekeringsondernemingen maar rechtstreeks in dit besluit zijn ingeschreven (art. 11). In de praktijk zijn de vereisten gelijkaardig, met name voor wat betreft het absolute minimum van 3.200.000 euro.

- *Technische voorzieningen (Hoofdstuk IV, artikel 15 tot 19)*

In dit hoofdstuk worden de regels voor de technische voorzieningen in vergelijking met de voormelde besluiten van 5 april 1995 en 7 mei 2000 volledig herschreven om rekening te houden met de prudente toezichtsprincipes van de richtlijn. Hierbij staan eerder kwalitatieve dan kwantitatieve beperkingen centraal.

Deze fundamentele wijziging van benadering zal niet zonder gevolgen blijven voor zowel de gecontroleerde instellingen als de toezichthouder. De instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening zullen aan de toezichthouder moeten aantonen dat zij niet enkel formele regels respecteren maar ook dat zij kwalitatief aan de nieuwe normen voldoen.

De aandacht dient er niettemin op gevestigd te worden dat de sociale en arbeidswetgeving bepaalde grenzen kan opleggen, in het bijzonder voor wat betreft de berekening van de minimale voorzieningen. Aldus zullen de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening in België rekening moeten houden met de WAP en de WAPZ en hun uitvoeringsbesluiten voor de Belgische pensioenregelingen en met gelijkaardige bepalingen in de

Les principales dispositions en sont les suivantes.

- *Règles de fonctionnement et de gestion (Chapitre II, articles 4 à 7)*

Ce chapitre reprend les règles de l'arrêté royal du 25 mars 2004, dit « arrêté multi-employeurs ». Il impose que les représentants des entreprises d'affiliation et des affiliés constituent la majorité du conseil d'administration de l'IRP afin d'éviter que celle-ci se transforme en une entreprise à caractère commercial. Par ailleurs, les statuts ou une convention entre l'IRP et les entreprises d'affiliation concernées doivent prévoir diverses règles permettant de déterminer la part de chaque entreprise dans l'IRP et de gérer différents conflits qui pourraient surgir concernant l'exécution des régimes de retraite.

- *Marge de solvabilité (Chapitre III, articles 8 à 11)*

Les dispositions du projet qui concernent les anciennes institutions de prévoyance sont reprises de l'arrêté royal du 7 mai 2000 sans beaucoup de changements. Pour les activités des anciennes caisses de pension, on s'est inspiré de l'arrêté royal du 5 avril 1995 et des dispositions applicables aux entreprises d'assurance. Il faut noter que la marge de solvabilité des IRP qui contractent des obligations de résultat n'est plus définie par référence aux dispositions applicables aux entreprises d'assurance mais directement inscrite dans l'arrêté (art. 11). En pratique, les exigences sont toutefois similaires, notamment en ce qui concerne le minimum absolu de 3.200.000 euros.

- *Provisions techniques (Chapitre IV, articles 15 à 19)*

Les règles de ce chapitre, qui concernent les provisions techniques, ont été totalement réécrites par rapport aux arrêtés du 5 avril 1995 et du 7 mai 2000 pour tenir compte du principe de prudence de la directive. En conséquence, l'accent est mis sur des limites qualitatives plutôt que quantitatives.

Cette modification fondamentale d'approche n'est pas sans conséquence tant pour les institutions contrôlées que pour l'autorité de surveillance. Les institutions de retraite professionnelle devront démontrer à leur contrôleur non seulement qu'elles respectent des règles formelles mais encore qu'elles satisfont aux nouvelles normes qualitatives.

Il convient cependant de noter que la réglementation sociale et du travail peut imposer certaines limites, notamment en ce qui concerne le calcul des provisions minimales. Ainsi, en Belgique, les institutions de retraite professionnelle devront tenir compte, pour ce qui concerne les régimes de retraite belges, de la LPC et de la LPCI ainsi que de leurs arrêtés d'exécution et des dispositions similaires de droit étranger pour ce

buitenlandse wetgeving voor de pensioenregelingen die aan een andere sociaal of arbeidsrecht dan het Belgische onderworpen zijn.

- *Dekkingswaarden (Hoofdstuk V, artikel 20 tot 41)*

Overeenkomstig de richtlijn en de wet moeten de beleggingen gebeuren met de nodige voorzichtigheid. Als gevolg van dat principe werd het merendeel van de kwantitatieve regels van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 niet hernomen in voorliggend ontwerp, in tegenstelling tot regels betreffende andere materies (categorieën van activa, congruentie, waarderingsregels, spreiding...). Speciale aandacht werd besteed aan afgeleide producten waarvan het gebruik toegelaten is voor zover ze bijdragen aan een beter beheer of aan een vermindering van het risico.

- *Aangewezen actuaris (Hoofdstuk VI, artikel 42 tot 46)*

De bepalingen van dit hoofdstuk vinden hun bron in het koninklijk besluit van 22 november 1994 en de mededeling P. 31 van de Controledienst voor de Verzekeringen. Het spreekt voor zich dat de bepalingen van voorliggend besluit en die van dat van 22 november 1994 quasi identiek zijn. Deze tekst houdt rekening met de Bologna-hervorming voor het hoger onderwijs.

In tegenstelling tot het koninklijk besluit van 7 mei 2000 wordt niet langer in een afzonderlijk hoofdstuk voor de instellingen voor bedrijfs-pensioenvoorziening met een resultaatsverbintenis voorzien. Dit aparte hoofdstuk had in hoofdzaak de bedoeling de reglementering voor de verzekerings-ondernemingen op die verzorgingsinstellingen van toepassing te maken. De richtlijn vereist echter, in heel wat domeinen, zoals de technische voorzieningen en de beleggingsregels, specifieke regels. Daarom wordt nu in elk hoofdstuk telkens verduidelijkt welke regels van toepassing zijn op respectievelijk de instellingen die een resultaatsverbintenis aangaan en die welke een middelverbintenis aangaan.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze vermelding is opgelegd door artikel 22, § 1, van de richtlijn.

Artikel 2

Dit artikel definieert enkele begrippen die gebruikt worden in het besluit. Die definities moeten worden toegevoegd aan de definities van artikel 2 van de wet waarnaar wordt verwezen onder meer voor wat betreft de begrippen Lidstaat en afzonderlijk vermogen.

qui concerne les régimes de retraite soumis à un droit social ou un droit du travail autre que belge.

- *Valeurs représentatives (Chapitre V, articles 20 à 41)*

Conformément à la directive et à la loi, les placements doivent se faire avec prudence. En conséquence de ce principe, la plupart des règles quantitatives de l'arrêté royal du 7 mai 2000 n'ont pas été reprises dans le présent projet, contrairement à celles concernant les autres matières (catégories d'actifs, congruence, règles d'évaluation, dispersion...). Une attention particulière a été consacrée aux produits dérivés dont l'usage est permis s'ils contribuent à une meilleure gestion ou à une réduction du risque.

- *Actuaires désignés (Chapitre VI, articles 42 à 46)*

Les dispositions de ce chapitre proviennent de l'arrêté royal du 22 novembre 1994 et de la communication P. 31 de l'Office de Contrôle des Assurances. Il est évident que les dispositions du présent arrêté et de celui du 22 novembre 1994 sont presque identiques. Le présent texte tient compte de la réforme de Bologne en matière d'enseignement supérieur.

Contrairement à l'arrêté du 7 mai 2000, il n'a plus été prévu de chapitre particulier pour les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de résultat. Ce chapitre particulier avait principalement pour objet de rendre applicable à ces institutions de prévoyance la réglementation des entreprises d'assurances. La directive impose cependant des règles spécifiques dans de nombreux domaines tels que les provisions techniques et les règles de placement. Dès lors, on précisera dans chaque chapitre quelles sont les règles applicables aux institutions qui contractent respectivement des obligations de résultat et des obligations de moyen.

Chapitre Premier Dispositions générales

Article 1er

Cette mention est imposée par l'article 22, § 1er, de la directive.

Article 2

Cet article définit quelques notions utilisées dans l'arrêté. Ces définitions s'ajoutent à celles de l'article 2 de la loi auquel il convient de se rapporter, entre autres en ce qui concerne les notions d'Etat membre et de patrimoine distinct.

Artikel 3

Voorliggend besluit heeft enkel betrekking op de prudentiële aspecten van het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening. In de logica van de wederzijdse erkenning van het toezicht op het niveau van de Europese Economische Ruimte, worden enkel de instellingen naar Belgisch recht bedoeld, of ze nu Belgische of buitenlandse pensioenregelingen beheren.

Voorliggend besluit is niet van toepassing op instellingen die afkomstig zijn uit andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte, ook in het geval ze Belgische pensioenstelsels beheren.

Hoofdstuk II Werkings- en beheersregels

Dit hoofdstuk bepaalt de werkings- en beheersregels, als bedoeld in artikel 79 van de wet, die de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening moet opnemen in haar statuten of in een met de bijdragende onderneming of bijdragende ondernemingen gesloten overeenkomst.

Om een goede werking en een goed beheer van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening te verzekeren, wordt een minimaal kader opgelegd. Daarbij wordt aan de partijen de mogelijkheid gelaten om de inhoud van die regels zelf te bepalen.

De partijen dienen dus voorafgaandelijk afspraken te maken over een aantal punten die essentieel worden geacht voor de goede werking en het goede beheer van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening.

In de meeste gevallen gaat het om de werkings- en beheersregels die waren opgenomen in het voornoemde koninklijk besluit van 25 maart 2004 thans opgeheven bij voorliggend besluit.

De regels van het koninklijk besluit van 25 maart 2004 die nu in de wet zijn vermeld : verplichting om lid te zijn van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening en samenstelling van de algemene vergadering (zie artikel 14 van de wet) zijn echter niet opgenomen in dit hoofdstuk.

Wel werd het nodig geacht sommige van de bestaande beheersregels verder uit te werken en een aantal nieuwe beheersregels toe te voegen.

Artikel 4

De bepalingen van dit hoofdstuk betreffen niet alle instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening. De instellingen die enkel de activiteiten bedoeld in artikel 55, eerste lid, 2°, beheren, dwz de pensioenregelingen voor zelfstandigen, die nu beheerd worden door de pensioenkassen, zijn uitgesloten van het toepassingsgebied. Hoofdstuk II is dus van toepassing op de pensioenregelingen ten voordele van werknemers, in voorkomend geval de solidariteitsstelsels, bedoeld in artikel 74, § 1, 4° van de wet inbegrepen.

Article 3

Le présent arrêté ne concerne que les aspects prudentiels du contrôle des institutions de retraite professionnelle. Dans la logique de la reconnaissance mutuelle des contrôles au niveau de l'Espace économique européen, il convient donc de viser les institutions établies en Belgique qu'elles gèrent des régimes de retraite belges ou étrangers.

Le présent arrêté ne s'applique pas aux institutions originaires d'autres Etats membres de l'Espace économique européen, même lorsqu'elles gèrent des régimes de retraite belges.

Chapitre II Règles de fonctionnement et de gestion

Le présent chapitre a pour objet de déterminer les règles de fonctionnement et de gestion, visées à l'article 79 de la loi, que l'institution de retraite professionnelle doit obligatoirement faire figurer dans ses statuts ou dans une convention conclue avec la ou les entreprises d'affiliation.

On a imposé un cadre minimal destiné à assurer le bon fonctionnement et la bonne gestion de l'institution de retraite professionnelle, tout en laissant aux parties la possibilité de déterminer le contenu de ces règles.

En d'autres termes, les parties sont tenues de se mettre préalablement d'accord sur une série de points jugés essentiels pour garantir le bon fonctionnement et la bonne gestion de l'institution de retraite professionnelle.

Il s'agit de règles de fonctionnement et de gestion qui figuraient, pour la plupart, dans l'arrêté royal du 25 mars 2004 précité, lequel est abrogé par le présent arrêté.

N'ont toutefois pas été reprises les règles de l'arrêté royal du 25 mars 2004 qui figurent dorénavant dans la loi telles que l'obligation d'être membre de l'institution de retraite professionnelle et la composition de l'assemblée générale (voir article 14 de la loi).

Par ailleurs, il a été jugé nécessaire de préciser certaines règles de gestion existantes et d'en ajouter de nouvelles.

Article 4

Les dispositions de ce chapitre ne concernent pas toutes les institutions de retraite professionnelle. Les institutions qui gèrent uniquement des activités visées à l'article 55, alinéa 1er, 2°, c'est-à-dire les régimes de retraite en faveur de travailleurs indépendants actuellement gérés par des caisses de pension, sont exclues de son champ d'application. Le Chapitre II s'applique donc aux régimes de retraite instaurés en faveur de travailleurs salariés en ce compris, le cas échéant, les régimes de solidarité visés à l'article 74, § 1er, 4°, de la loi.

Meer in het bijzonder zijn volgende activiteiten bedoeld:

- 1° het beheer van Belgische pensioenregelingen die bovenwettelijke voordelen inzake pensioen, overlijden, invaliditeit en arbeidsongeschiktheid opbouwen voor het personeel of de leiders van een onderneming (artikel 55, eerste lid, 1° van de wet dat verwijst naar artikel 74, § 1, 1° van de wet).
- 2° het beheer van buitenlandse pensioenregelingen, gelijkaardig aan die vermeld onder 1° (artikel 55, eerste lid, 1°, van de wet) ;
- 3° het beheer van solidariteitsstelsels bedoeld in artikel 10 en 11 van de WAP (artikel 74, § 1, 4°, van de wet).

Om volledig te zijn dient hieraan te worden toegevoegd dat omwille van de artikelen 134 tot 139 van de wet, dit artikel ook betrekking heeft op pensioenregelingen van bepaalde openbare besturen en overheidsbedrijven, het beheer van wettelijke pensioenen inbegrepen.

De activiteiten van instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening in het kader van pensioenregelingen voor zelfstandigen (artikel 55, eerste lid, 2° van de wet) worden niet bedoeld, net zoals de instellingen die uitsluitend solidariteitsstelsels (artikel 3, § 2, 2° van de wet) beheren.

Doel van dit hoofdstuk is immers de minimale werkings- en beheersregels te bepalen die de verhoudingen moeten regelen tussen de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening en de bijdragende onderneming. Onder deze laatste term moet worden verstaan de « inrichter » van de pensioenregeling, in de zin van artikel 3, § 1, 5°, van de WAP. In het geval van pensioenregelingen voor zelfstandigen bestaat er echter geen dergelijke « inrichter ».

Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die tegelijkertijd pensioenregelingen voor werknemers en pensioenregelingen voor zelfstandigen beheren, zijn dus maar onderworpen aan de bepalingen van dit hoofdstuk voor wat betreft de activiteiten die zij verrichten in het kader van pensioenregelingen voor werknemers.

In tegenstelling tot de bepalingen van het koninklijk besluit van 25 maart 2004, die enkel van toepassing waren op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die uit meerdere ondernemingen bestaan (de zogenaamde « multi-ondernemingsfondsen »), zijn de bepalingen van dit hoofdstuk ook van toepassing op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die een of meer pensioenregelingen beheren voor dezelfde werkgever (de zogenaamde « mono-ondernemingsfondsen »).

Zoals het besluit van 25 maart 2004 gelden de bepalingen van dit hoofdstuk ook voor de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die belast zijn met het beheer van een of meer sectoriële pensioenregelingen.

Plus précisément, sont visées les activités suivantes :

- 1° la gestion de régimes de retraite belges octroyant des prestations en cas de vie, de décès, d'invalidité et d'incapacité de travail en faveur du personnel ou des dirigeants d'une entreprise (article 55, alinéa 1er, 1°, de la loi, renvoyant à l'article 74, § 1er, 1°, de la loi) ;
- 2° la gestion de régimes de retraite étrangers similaires à ceux visés sous le 1° (article 55, alinéa 1er, 1°, de la loi) ;
- 3° la gestion de régimes de solidarité visés aux articles 10 et 11 de la LPC (article 74, § 1er, 4°, de la loi).

Pour être complet, il convient d'ajouter que, par l'effet des articles 134 à 139 de la loi, ce chapitre concerne également les régimes de retraite de certaines administrations et organismes publics, en ce compris la gestion de pensions légales.

Par contre, ne sont pas visées les activités des institutions de retraite professionnelle dans le cadre de régimes de retraite en faveur de travailleurs indépendants (article 55, alinéa 1er, 2°, de la loi) ni les institutions qui ne gèrent que des régimes de solidarité (article 3, § 2, 2°, de la loi).

En effet, l'objet du présent chapitre est d'établir les règles de fonctionnement et de gestion minimales qui doivent régir les rapports entre l'institution de retraite professionnelle et l'entreprise d'affiliation, comprise comme l'« organisateur » du régime de retraite au sens de l'article 3, § 1er, 5°, de la LPC. Or, dans le cadre des régimes de retraite en faveur de travailleurs indépendants, il n'existe pas d'« organisateur » au sens précité.

En conséquence, l'institution de retraite professionnelle qui gère à la fois des régimes de retraite en faveur de travailleurs salariés et des régimes de retraite en faveur de travailleurs indépendants, n'est soumise aux dispositions du présent chapitre qu'en ce qui concerne ses activités dans le cadre des régimes de retraite en faveur de travailleurs salariés.

Par ailleurs, il faut relever que, contrairement à l'arrêté royal du 25 mars 2004 qui était applicable aux seules institutions de retraite professionnelle constituées par plusieurs entreprises (ou institutions de retraite professionnelle « multi-entreprises »), les dispositions de ce chapitre sont également d'application aux institutions de retraite professionnelle qui gèrent un ou plusieurs régimes de retraite pour un seul employeur (ou institutions de retraite professionnelle « mono-entreprises » mais « multi-régimes »).

Comme l'arrêté du 25 mars 2004, le présent chapitre vise également les institutions de retraite professionnelle chargées de la gestion d'un ou plusieurs régimes de retraite sectoriels.

Dit hoofdstuk regelt de verhouding tussen de inrichter en de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening, maar enkel op het stuk van het beheer en de werking van die laatste.

Noch de relatie tussen de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening en de aangeslotenen bij de pensioenregeling, noch de relatie tussen de bijdragende ondernemingen en de aangeslotenen worden dus bedoeld.

Artikel 5

Dit artikel sluit aan bij artikel 14, § 2, van de wet, dat bepaalt dat elke bijdragende onderneming lid moet zijn van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening.

De wetgever heeft willen zorgen dat de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening een emanatie blijft van die bijdragende ondernemingen en willen vermijden dat er een commerciële onderneming van wordt gemaakt, te vergelijken met een verzekeringsonderneming.

De aangeslotenen en begunstigen of hun vertegenwoordigers kunnen eveneens lid zijn van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening.

In diezelfde geest vervolledigt dit artikel de wettelijke bepalingen voor wat de samenstelling van de raad van bestuur aangaat door het creëren van een nauwe band tussen dat orgaan en de bijdragende onderneming.

Dit artikel bepaalt dat de meerderheid van de raad van bestuur van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening moet bestaan uit vertegenwoordigers van de bijdragende ondernemingen en vertegenwoordigers van de aangeslotenen. Dit betekent dat andere personen tot bestuurder kunnen worden benoemd, op voorwaarde dat ze in de minderheid blijven.

Om volledig te zijn kan eraan worden herinnerd dat krachtens de artikelen 15 en 23 van de wet, rechtspersonen die zetelen in de algemene vergadering of de raad van bestuur, er vertegenwoordigers moeten aanduiden. De vertegenwoordigers van de aangeslotenen kunnen eveneens zetelen in de raad van bestuur in toepassing van artikel 4 van het ontwerp.

Die regel moet in de statuten van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening zijn opgenomen.

Artikel 6

Dit artikel betreft de minimale beheersregels die elke instelling voor bedrijfspensioenvoorziening - of het nu om een mono-onderneming-, multi-ondernemingen-, monosectorieel of multisectorieel fonds gaat - moet vastleggen.

Die regels moeten worden vastgesteld in de statuten van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening of in een overeenkomst tussen de instelling en een of meer bijdragende ondernemingen, lid van de instelling.

Enfin, ce chapitre ne concerne que la relation entre l'organisateur et l'institution de retraite professionnelle quant à la gestion et au fonctionnement de cette dernière.

Ne sont donc pas visées, la relation entre l'institution de retraite professionnelle et les affiliés du régime de retraite, ni la relation entre les entreprises d'affiliation et les affiliés.

Article 5

Cet article s'inscrit dans l'optique de l'article 14, § 2, de la loi aux termes duquel chaque entreprise d'affiliation doit être membre de l'institution de retraite professionnelle.

Le législateur a voulu que l'institution de retraite professionnelle reste une émanation de ces entreprises d'affiliation et éviter qu'elle ne devienne une entreprise commerciale à l'instar d'une entreprise d'assurances.

Peuvent également être membres de l'institution de retraite professionnelle des affiliés, des bénéficiaires ou les représentants de ceux-ci.

Dans le même esprit, le présent article complète les dispositions légales en ce qui concerne la composition du conseil d'administration, en imposant un lien étroit entre cet organe et l'entreprise d'affiliation.

Le conseil d'administration de l'institution de retraite professionnelle doit être majoritairement composé d'entreprises d'affiliation et d'affiliés ou de l'une de ces catégories de personnes seulement. Il en découle que d'autres personnes peuvent être nommées administrateurs à condition de rester minoritaires.

Pour être complet, il convient de rappeler qu'en vertu des articles 15 et 23 de la loi, les personnes morales siégeant à l'assemblée générale ou au conseil d'administration doivent y désigner des représentants. Des représentants des affiliés également peuvent siéger au conseil d'administration en application de l'article 4 du projet.

Cette règle doit figurer dans les statuts de l'institution de retraite professionnelle.

Article 6

Cet article vise les règles de gestion minimales que toute institution de retraite professionnelle, qu'elle soit « mono-entreprise », « multi-entreprises », « mono-sectorielle » ou « multi-sectorielle », doit arrêter.

Il est imposé que ces règles soient précisées soit dans les statuts de l'institution de retraite professionnelle, soit dans une convention liant l'institution aux entreprises d'affiliation membres de l'institution.

De regels in kwestie moeten minstens de volgende hierna toegelichte punten bevatten:

1° Het beheer van de activa

Hier worden de regels bedoeld die de vorm van het beheer van de activa bepalen.

De instelling voor bedrijfspensioenvoorziening heeft de keuze tussen een globaal beheer (op het niveau van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening) en een gesplitst beheer (per bijdragende onderneming, per pensioenregeling, per afzonderlijk vermogen...).

2° Toerekening aan de afzonderlijk vermogens

Het begrip afzonderlijk vermogen wordt gedefinieerd in artikel 2, eerste lid, 15°, van de wet, terwijl de verplichtingen aangaande hun instelling het voorwerp uitmaken van artikel 80 van de wet. Er kan in het bijzonder herinnerd worden aan de regel van artikel 80, § 3, van de wet, die oplegt dat elke verbintenis of verrichting ten aanzien van de tegenpartij op niet mis te verstane wijze wordt toegerekend aan een of meerdere afzonderlijke vermogens.

Het punt 2° van artikel 6 vraagt dat de toerekeningsregels zouden beschreven worden in de statuten of de overeenkomst bedoeld in artikel 79 van de wet.

Het spreekt voor zich dat wanneer een verrichting uitsluitend betrekking heeft op één van de afzonderlijke vermogens (bv. het honorarium van de advocaat die het pensioenreglement van de pensioenregeling waarop het bedoelde afzonderlijk vermogen betrekking heeft), deze regel geen problemen stelt.

Wanneer daarentegen de verrichting betrekking heeft op meerdere afzonderlijke vermogens (bv. het ereloon van een erkend commissaris), zal de instelling in een regel moeten voorzien die toelaat die kosten te verdelen onder de betrokken afzonderlijke vermogens. Aan de instellingen wordt hier de grootste vrijheid geboden.

3° Financieringsverzuim

Er wordt gevraagd de procedure en de maatregelen te bepalen die toegepast worden wanneer een bijdragende onderneming de bijdragen ter financiering van haar verbintenissen verzuimt te betalen.

Er kan bijvoorbeeld een procedure van ingebrekestelling worden ingesteld, er kunnen nalatigheidsinteressen worden aangerekend...

In het geval van « multiondernemingen » instellingen is het ook aangewezen te bepalen of de lasten van de in gebreke blijvende onderneming verdeeld worden onder de andere ondernemingen, leden van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening of dat enkel de pensioenregeling van de in gebreke blijvende onderneming de gevolgen van het tekort draagt.

De regels waarvan sprake hebben enkel betrekking op de relatie tussen de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening en de bijdragende onderneming(en). De bepalingen m.b.t. de

Les règles en question doivent viser au moins les points énumérés et commentés ci-après.

1° La gestion des actifs

On vise les règles qui déterminent la forme de la gestion des actifs.

L'institution de retraite professionnelle a le choix entre une gestion globale (au niveau de l'institution de retraite professionnelle) et une gestion scindée (par entreprise d'affiliation, par régime de retraite, par patrimoine distinct...).

2° L'imputation aux patrimoines distincts

La notion de patrimoine distinct est définie à l'article 2, alinéa 1er, 15°, de la loi, tandis que les obligations quant à leur constitution font l'objet de l'article 80 de la loi. On rappellera en particulier la règle de l'article 80, § 3, de la loi, qui impose que tout engagement ou toute opération soit, à l'égard de la contrepartie, imputé à un ou plusieurs patrimoines distincts.

Le 2°, de l'article 6, exige que ces règles d'imputation soient écrites dans les statuts ou la convention visée à l'article 79 de la loi.

Il est évident que, lorsqu'une opération se rapporte exclusivement à un seul des patrimoines distincts (p.ex. les honoraires de l'avocat qui a rédigé le règlement de pension du régime de retraite correspondant audit patrimoine distinct), la règle précitée ne pose aucun problème.

Par contre, lorsqu'une opération se rapporte à plusieurs patrimoines distincts (p.ex. les honoraires du commissaire agréé), l'institution devra prévoir une formule permettant de répartir ces frais entre tous les patrimoines distincts concernés. La plus grande liberté est ici laissée aux institutions.

3° Le défaut de financement

Il est demandé de déterminer la procédure à suivre et les mesures à prendre à l'égard de l'entreprise d'affiliation qui serait en défaut de payer les contributions destinées à financer ses engagements.

Il s'agit, par exemple, d'une procédure de mise en demeure, de la fixation d'intérêts de retard...

Il convient également de déterminer, dans le cas des institutions « multi-entreprises », si les charges de l'entreprise défaillante sont réparties entre les autres entreprises membres de l'institution de retraite professionnelle ou si seul le régime de retraite de l'entreprise défaillante supporte les conséquences du défaut de financement.

Les règles dont question ne concernent que la relation entre l'institution de retraite professionnelle et la ou les entreprises d'affiliation. Les dispositions concernant les affiliés et les

aangesloten en de begunstigden bevinden zich in de sociale wetgeving en reglementering.

4° *Terugtrekking van een bijdragende onderneming*

Hier worden de regels bedoeld die moeten worden gevolgd wanneer een bijdragende onderneming de uitvoering van haar pensioenregeling(en) of van een deel ervan niet langer aan de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening toevertrouwt.

In dit verband dient eraan herinnerd te worden dat artikel 14, § 2, van de wet bepaalt dat de bijdragende onderneming lid moet zijn van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening zolang zij belast is met het beheer van één van haar pensioenregelingen.

De bijdragende onderneming kan voor de toekomst van financieringsinstrument veranderen maar het beheer van haar pensioenregeling voor het verleden aan de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening blijven overlaten. In dat geval, in toepassing van het voornoemde artikel 14, § 2, moet de onderneming lid van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening blijven maar er kan worden voorzien in een verlaging van de beheerskosten.

De bijdragende onderneming kan ook van financieringsinstrument veranderen voor het verleden en de reserves overdragen naar een andere financieringsinstrument.

In dat geval moet gepreciseerd worden of er een vergoeding is verschuldigd voor de kosten van desinvestering van de dekkingswaarden, of er boetes worden opgelegd en hoe die vergoeding en die boetes worden berekend.

In dit verband dient eraan herinnerd te worden dat hoofdstuk VI van de WAP bepaalt dat geen enkele vergoeding of verlies van winstdelingen ten laste mag worden gelegd van de aangesloten, of van de op het ogenblik van de overdracht verworven reserves worden afgetrokken. Daarenboven dienen de in dat hoofdstuk voorschreven inspraakprocedures te worden gevolgd.

5° *Betwistingen over de werkings- en beheersregels*

Om te vermijden dat het beheer van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening wordt lamgelegd, moet een procedure worden vastgesteld voor het geval er zich een geschil voordoet over de toepassing of de interpretatie van de beheersregels.

De regels moeten met de nodige precisie worden beschreven om te vermijden dat ze zelf op het moment van hun toepassing het voorwerp van betwisting zouden uitmaken. Indien er bv. in arbitrage wordt voorzien, moeten de wijze van benoeming van de arbiters, de termijnen, de beroepsmogelijkheden, enz. worden beschreven.

6° *De wijziging of de opzegging van de beheersovereenkomst*

Wanneer de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening een overeenkomst heeft gesloten met de bijdragende onderneming of bijdragende ondernemingen, moet die overeenkomst vermelden welke procedure van toepassing is voor de wijziging

bénéficiaires se trouvent dans la législation et la réglementation sociales.

4° *Le retrait d'une entreprise d'affiliation*

On vise les règles à suivre dans les différentes hypothèses où une entreprise d'affiliation cesse de confier l'exécution de tout ou partie de son ou ses régimes de retraite à l'institution de retraite professionnelle.

Rappelons à cet égard qu'aux termes de l'article 14, § 2, de la loi, l'entreprise d'affiliation doit être membre de l'institution de retraite professionnelle aussi longtemps que celle-ci est chargée de la gestion d'un de ses régimes de retraite.

L'entreprise d'affiliation peut changer de véhicule de financement pour l'avenir tout en laissant la gestion de son régime de retraite à l'institution de retraite professionnelle pour le passé. Dans ce cas, en application de l'article 14, § 2, précité, l'entreprise doit rester membre de l'institution de retraite professionnelle même si une réduction des frais de gestion peut être prévue.

L'entreprise d'affiliation peut également changer de véhicule de financement pour le passé et transférer les réserves vers un autre véhicule de financement.

Dans cette hypothèse, il convient de préciser si des frais sont dus en raison du coût administratif entraîné par le désinvestissement des valeurs représentatives, et s'il y a des pénalités, ainsi que la manière de calculer ces frais et ces pénalités.

A ce propos, il convient de rappeler que, conformément au chapitre VI de la LPC, aucune indemnité ou perte de participations bénéficiaires ne peut être mise à charge des affiliés ni déduite des réserves acquises au moment de la cession. En outre, les procédures de consultation prévues dans ce chapitre doivent être suivies.

5° *Les litiges concernant les règles de fonctionnement et de gestion*

Afin d'éviter la paralysie de la gestion de l'institution de retraite professionnelle, il est requis de prévoir la procédure qui doit être suivie en cas de litige quant à l'application ou à l'interprétation des règles de gestion.

Les règles doivent être décrites avec la précision nécessaire pour empêcher qu'elle soient elles-mêmes l'objet d'un litige au moment de leur mise en application. Ainsi, s'il est prévu le recours à un arbitrage, le mode de désignation des arbitres, les délais, les possibilités d'appel, etc., doivent être prévus.

6° *La modification ou la résiliation de la convention de gestion*

Lorsque l'institution de retraite professionnelle a conclu une convention avec la ou les entreprises d'affiliation, cette convention doit mentionner la procédure à suivre en vue de sa modification ou sa résiliation (organe compétent, formalités à

ervan (bevoegd orgaan, na te leven formaliteiten, quorum...). In het geval die regels in de statuten staan, volstaat een eenvoudige verwijzing ernaar. Nogmaals, om betwistingen te vermijden is het aan te bevelen dat die procedure zou nauwkeurig mogelijk wordt beschreven.

Artikel 7

Dit artikel betreft de beheersregels die de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die uit verschillende bijdragende ondernemingen bestaan, moeten vaststellen naast de beheersregels die zijn opgesomd in artikel 6.

Die regels moeten worden opgenomen in de statuten van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening of in een overeenkomst tussen de instelling en de bijdragende ondernemingen die lid zijn van de instelling of er lid van zullen worden.

De regels waarvan sprake moeten minstens de hierna opgesomde en toegelichte punten beogen.

1° *De omvang van de solidariteit tussen de bijdragende ondernemingen*

De statuten of de overeenkomst moeten vermelden of er al dan niet solidariteit is tussen de bijdragende ondernemingen, en indien wel, de omvang ervan.

Hiermee wordt de solidariteit bedoeld in de zin van de artikelen 1200 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, en niet de solidariteit bedoeld in hoofdstuk IX van de WAP.

Die solidariteit heeft enkel betrekking op de bijdragende ondernemingen in hun relatie met de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening, voor wat betreft onder andere de financiering van de pensioenregelingen en de verdeling van de kosten, van welke aard ook. Ze heeft geen betrekking op de relatie tussen enerzijds de aangeslotenen en de begunstigden en anderzijds de instelling of de bijdragende ondernemingen.

Indien er solidariteit is, dient uitdrukkelijk te worden vermeld in welke gevallen die solidariteit speelt (bijvoorbeeld wanneer een bijdragende onderneming verzuimt haar verbintenissen te financieren), op welk niveau zij speelt (bijvoorbeeld voor de solvabiliteitsmarge), en, in voorkomend geval, binnen welke grenzen zij speelt (bijvoorbeeld ten belope van een bepaald bedrag).

Wanneer noch de statuten noch de beheersovereenkomst regels bevatten die de solidariteit tussen de bijdragende ondernemingen uitsluiten of beperken, mag men er volgens artikel 7, tweede lid, van uitgaan dat de solidariteit ten volle speelt.

2° *Het deel van elke bijdragende onderneming in de IBP*

De regels die toelaten op elk ogenblik het deel van elke bijdragende onderneming in de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening te bepalen, moeten worden vastgesteld.

Indien er een regel wordt vastgesteld die inhoudt dat de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening een beroep doet op de diensten van de aangewezen actuaris om het deel van elke bijdragende

respecter, quorum...). Dans le cas où lesdites règles figurent dans les statuts, une simple référence à ceux-ci suffit. Une fois encore, afin d'éviter les litiges, il convient que cette procédure soit décrite aussi précisément que possible.

Article 7

Cet article vise les règles de gestion que les institutions de retraite professionnelle constituées par plusieurs entreprises d'affiliation (institutions « multi-entreprises ») doivent arrêter en plus des règles de gestion énumérées à l'article 6.

Ces règles de gestion seront précisées soit dans les statuts de l'institution de retraite professionnelle, soit dans une convention liant l'institution aux entreprises d'affiliation qui sont ou deviendront membres de l'institution.

Les règles en question doivent viser au moins les points énumérés et commentés ci-après.

1° *L'étendue de la solidarité entre les entreprises d'affiliation*

Les statuts ou la convention doivent préciser s'il y a ou non solidarité entre les entreprises d'affiliation et, si oui, dans quelle mesure.

On vise ici la solidarité au sens des articles 1200 et suivants du Code civil et non la solidarité visée au chapitre IX de la LPC.

Cette solidarité ne concerne que les entreprises d'affiliation dans leurs relations avec l'institution de retraite professionnelle, entre autres en ce qui concerne le financement des régimes de retraite et la répartition des frais en tous genres. Elle ne concerne pas les relations entre, d'une part, les affiliés et les bénéficiaires et, d'autre part, l'institution ou les entreprises d'affiliation.

En cas de solidarité, il convient de mentionner avec précision dans quelles hypothèses celle-ci joue (par exemple lorsque une entreprise d'affiliation est en défaut de financer ses engagements), à quel niveau (par exemple pour la marge de solvabilité), et le cas échéant dans quelles limites (par exemple à concurrence d'un certain montant).

Aux termes de l'article 7, alinéa 2, lorsque ni les statuts ni la convention de gestion ne contiennent de règles excluant ou limitant la solidarité entre les entreprises d'affiliation, celle-ci est présumée jouer sans limite.

2° *La part de chaque entreprise d'affiliation dans l'IRP*

Les règles permettant de déterminer à tout moment la part de chaque entreprise d'affiliation dans l'institution de retraite professionnelle doivent être précisées.

Une règle aux termes de laquelle l'institution de retraite professionnelle détermine la part de chaque entreprise d'affiliation en ayant recours aux services de l'actuaire désigné est insuffisante

onderneming te bepalen, moeten de door de actuaris toe te passen regels op voorhand zijn vastgelegd in de statuten of in een overeenkomst.

Het is noodzakelijk dat het deel van elke bijdragende onderneming in de gevormde voorzieningen en in de eventuele overschotten kan worden berekend. Dit houdt geen individualisering van de dekkingswaarden zelf in, zelfs al kan daarin worden voorzien.

Overigens moet er bij het vaststellen van die regels rekening worden gehouden met het eventuele bestaan van een solvabiliteitsmarge (zie Hoofdstuk III). De beheersregels moeten zo zijn opgesteld dat ze garanderen dat de solvabiliteitsmarge op elk moment samengesteld is of blijft met naleving van de prudentiële regels terzake.

3° *De verdeling van de beheers- en werkingskosten*

Er wordt gevraagd de regels vast te leggen voor de verdeling van de beheerskosten en de werkingskosten onder de verschillende bijdragende ondernemingen die lid zijn van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening.

Hiermee worden onder meer bedoeld de kosten voor de oprichting van het organisme voor de financiering van pensioenen, de kosten voor het beheer van de activa, het ereloon van de actuaris en de bezoldiging van de erkende commissaris.

In het geval van een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening die belast is met het beheer van multisectoriële pensioenregelingen, kunnen de beheers- en werkingskosten worden verdeeld onder de werkgevers of op een andere wijze worden betaald, bijvoorbeeld via een fonds voor bestaanszekerheid.

Hoofdstuk III Solvabiliteitsmarge

Dit hoofdstuk bepaalt, in uitvoering van artikel 87 en 88 van de wet, de wijze van berekening van de solvabiliteitsmarge van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

Om na te gaan of een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening voldoet aan de wettelijke en reglementaire vereisten inzake solvabiliteitsmarge moet er een dubbele controle worden uitgevoerd. Eerst dient de marge berekend te worden waarover de instelling moet beschikken. Met deze eerste controle wordt een theoretisch bedrag bekomen, "de samen te stellen solvabiliteitsmarge" genaamd, en die afhankelijk is van het type van activiteiten, die de instelling uitoefent. Dit maakt het voorwerp uit van de eerste afdeling van dit hoofdstuk.

In een tweede fase dient nagekeken te worden of de instelling wel degelijk beschikt over wat "de samengestelde marge" wordt genoemd, d.w.z. over een bedrag dat minstens gelijk is aan datgene dat werd berekend tijdens de eerste controle. Dit is het voorwerp van Afdeling II van dit Hoofdstuk.

si les règles que doit appliquer l'actuaire ne sont pas déterminées à l'avance dans les statuts ou une convention.

Il est nécessaire de pouvoir établir cette part en ce qui concerne notamment les provisions constituées et les surplus éventuels. Cela n'implique pas une individualisation des valeurs représentatives elles-mêmes, même si celle-ci peut être prévue.

Par ailleurs, ces règles doivent tenir compte de l'exigence éventuelle d'une marge de solvabilité (voir le Chapitre III). Il importe que les règles de gestion mises en place permettent de garantir qu'à tout moment la marge de solvabilité soit constituée ou maintenue dans le respect des règles prudentielles en la matière.

3° *La répartition des frais de gestion et de fonctionnement*

Il est demandé de déterminer les règles permettant de répartir les frais de gestion et de fonctionnement entre les différentes entreprises d'affiliation membres de l'institution de retraite professionnelle.

Sont visés, notamment, les frais de constitution de l'organisme de financement de pensions, les frais de gestion des actifs, les honoraires de l'actuaire et la rémunération du commissaire agréé.

Dans le cas d'une institution de retraite professionnelle chargée de la gestion de régimes de retraite multisectoriels, les frais de gestion et de fonctionnement peuvent être répartis entre les employeurs ou être payés d'une autre façon, par exemple par un fonds de sécurité d'existence.

Chapitre III Marge de solvabilité

Le présent chapitre, pris en exécution des articles 87 et 88 de la loi, précise les règles de calcul de la marge de solvabilité des institutions de retraite professionnelle.

Pour vérifier si une institution de retraite professionnelle satisfait aux exigences légales et réglementaires en matière de marge de solvabilité, il y a lieu d'effectuer un double contrôle. D'une part, il faut calculer la marge dont l'institution doit disposer. Ce premier contrôle permet d'obtenir un montant théorique, appelé « marge de solvabilité à constituer », qui est fonction du type d'activités exercées par l'institution. C'est l'objet de la Section première du présent chapitre.

Dans un second temps, il convient de vérifier si l'institution dispose effectivement de ce qu'il est convenu d'appeler la « marge constituée », c'est-à-dire d'un montant au moins égal à celui calculé lors du premier contrôle. Tel est l'objet de la Section II du présent Chapitre.

Voor de instellingen met een resultaatsverbintenis wordt ook het absoluut minimum bepaald.

Afdeling I

Samen te stellen solvabiliteitsmarge door de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die middelverbintenissen aangaan

Deze Afdeling maakt, overeenkomstig de wet, een onderscheid tussen de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die pensioenstelsels beheren zoals bedoeld in artikel 55, eerste lid, respectievelijk 1° en 2° van de wet.

Voor wat de activiteiten bedoeld in artikel 55, eerste lid, 1°, van de wet aangaat, te weten de activiteiten van de huidige verzorgingsinstellingen of pensioenfondsen, moeten de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die een middelverbintenis aangaan, enkel voor de risico's overlijden, invaliditeit en arbeidsongeschiktheid een solvabiliteitsmarge samenstellen. Die bepalingen bevinden zich in artikel 9.

Voor wat de activiteiten bedoeld in artikel 55, eerste lid, 2°, van de wet aangaat, te weten de activiteiten van de huidige pensioenkassen, moeten de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die een middelverbintenis aangaan, een solvabiliteitsmarge voor het geheel van hun activiteiten samenstellen. Die bepalingen bevinden zich in artikel 10 en 11.

Artikel 8

Wanneer een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening tegelijk activiteiten van de huidige verzorgingsinstellingen en van de huidige pensioenkassen uitoefenen, is haar solvabiliteitsmarge gelijk aan de som van de bedragen die voortvloeien uit de gezamenlijke toepassing van de artikelen 9 tot 11.

Artikel 9

Dit artikel bepaalt de berekening van de samen te stellen solvabiliteitsmarge door de instellingen die middelverbintenissen aangaan voor wat de pensioenregelingen als bedoeld in artikel 55, eerste lid 1°, van de wet betreft. Deze berekening ondergaat slechts kleine aanpassingen in vergelijking met de bepalingen van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de verzorgingsinstellingen.

Voor de activiteiten bedoeld in dit artikel wordt de berekening van de samen te stellen solvabiliteitsmarge in vier bewerkingen onderverdeeld, die het voorwerp van de eerste paragraaf uitmaken.

Pour les institutions qui contractent des obligations de résultat, le projet d'arrêté fixe également un minimum absolu.

Section première

Marge de solvabilité à constituer par les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de moyen

La présente Section fait, conformément à la loi, une distinction entre les institutions de retraite professionnelle selon qu'elles gèrent des régimes de retraite visés à l'article 55, alinéa 1er, 1°, de la loi ou des régimes de retraite visés au 2°, de la même disposition.

Pour ce qui concerne les activités visées à l'article 55, alinéa 1er, 1°, de la loi, à savoir les activités des actuelles institutions de prévoyance ou fonds de pensions, les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de moyen devront constituer une marge de solvabilité uniquement pour les risques décès, invalidité et incapacité de travail. Ces dispositions font l'objet de l'article 9.

Pour ce qui concerne les activités visées à l'article 55, alinéa 1er, 2°, de la loi, à savoir les activités des actuelles caisses de pensions, les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de moyens devront constituer une marge de solvabilité pour l'ensemble de leurs activités. Ces dispositions font l'objet des articles 10 et 11.

Article 8

Lorsqu'une institution de retraite professionnelle pratique à la fois les activités des actuelles institutions de prévoyance et celles des actuelles caisses de pensions, sa marge de solvabilité est la somme des montants qui résultent de l'application conjointe des articles 9 à 11.

Article 9

Cet article fixe le calcul de la marge à constituer par les institutions de retraite professionnelle qui assument des obligations de moyens pour ce qui concerne les régimes de retraite visés à l'article 55, alinéa 1er, 1°, de la loi. Ce calcul ne présente que quelques adaptations en comparaison des dispositions de l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance.

Pour les activités visées par le présent article, le calcul de la marge de solvabilité à constituer se subdivise en quatre opérations, qui font l'objet du premier paragraphe.

De *eerste bewerking* bestaat erin dat de som van drie elementen wordt gemaakt.

- a) Het eerste element wordt bekomen door het hoogste onder de risico-, invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidskapitalen van alle aangeslotenen, beperkt tot 30.000 euro, te vermenigvuldigen met tien.

In vergelijking met de huidige reglementering werd het hierboven bedoelde bedrag van 25.000 op 30.000 euro gebracht. Het bedrag was immers ongewijzigd gebleven sinds de invoering van het toezicht op de voorzorgsinstellingen in 1986.

- b) Het tweede element is de som van de vijf hoogste kapitalen onder de risico- en invaliditeits- en de arbeidsongeschiktheidskapitalen. In vergelijking met de huidige reglementering wordt verduidelijkt dat voor eenzelfde aangeslotene het hoogste onder zijn risico-, invaliditeits- en arbeidsongeschiktheidskapitaal in aanmerking wordt genomen. Deze werkwijze, die nu ook al werd aanvaard, steunt op het feit dat een aangeslotene zich slechts in één van de vermelde toestanden kan bevinden. Het volstaat dan ook het hoogste kapitaal te nemen.
- c) Voor het berekenen van het derde element neemt men eerst, voor elke aangeslotene afzonderlijk, het hoogste onder het risico-, het arbeidsongeschiktheids- en het invaliditeitskapitaal. Vervolgens maakt men de som van het hoogste kapitaal van elke aangeslotene en vermenigvuldigt men die som met 0,001 (één per duizend).

Het resultaat van de *tweede bewerking* wordt op dezelfde wijze bekomen als onder punt c) van de eerste bewerking maar zonder de vermenigvuldiging.

Bij de *derde bewerking* neemt men het kleinste resultaat van de eerste en tweede bewerking

De *vierde bewerking* laat toe rekening te houden met de overdracht van risico's aan een verzekerings- of herverzekeringsonderneming. Vergeleken met de vorige reglementering is het principe ongewijzigd gebleven: de samen te stellen marge moet maar berekend worden in verhouding tot de risico's die na verzekering of herverzekerings ten laste van de instelling zijn gebleven.

Het deel dat ten laste blijft van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening houdt rekening met drie regels die elk in een afzonderlijk punt van 4° worden behandeld.

Als algemene regel (punt a) is de breuk de verhouding tussen de risico-, de invaliditeits- en de arbeidsongeschiktheidskapitalen waarvan de risico's zijn overgedragen naar een verzekeraar of herverzekeringsonderneming en het geheel van die bruto kapitalen, dwz zonder rekening te houden met de overdracht van risico's.

La *première opération* consiste à faire la somme de trois éléments.

- a) Le premier élément est obtenu en prenant le plus élevé parmi les capitaux sous risque, d'invalidité et d'incapacité de travail de tous les affiliés, limité à 30.000 euros, lequel est ensuite multiplié par dix.

Par rapport à la réglementation actuelle, le montant visé ci-dessus a été porté de 25.000 à 30.000 euros. Il est vrai qu'il est resté inchangé depuis 1986 lorsqu'a débuté le contrôle des institutions de prévoyance.

- b) Le deuxième élément est la somme des cinq capitaux les plus élevés parmi les capitaux sous risque, les capitaux d'incapacité de travail et les capitaux d'invalidité. Par rapport à la réglementation actuelle, on précise que pour un même affilié, on ne retient que le plus élevé parmi ses capitaux sous risque, d'invalidité et d'incapacité de travail. Cette façon de procéder, qui est également acceptée actuellement, se base sur le fait qu'un affilié ne peut se trouver que dans l'une des situations précitées. Il suffit donc de retenir le capital le plus élevé.
- c) Pour calculer le troisième élément, on prend d'abord, pour chaque affilié pris séparément, le plus élevé des capitaux sous risque, d'incapacité de travail et d'invalidité. On somme ensuite les capitaux les plus élevés de chacun des affiliés et, enfin, on multiplie cette somme par 0,001 (un pour mille).

Le résultat de la *deuxième opération* est obtenu de la même manière qu'au point c) de la première opération mais en omettant la multiplication.

La *troisième opération* revient à prendre le plus petit résultat donné par les première et deuxième opérations.

La *quatrième opération* permet de tenir compte du transfert de risques à une entreprise d'assurances ou de réassurances. Le principe est resté inchangé par rapport à la réglementation antérieure: la marge à constituer ne doit être calculée qu'en proportion des risques qui restent à charge de l'institution après l'assurance ou la réassurance.

La fraction qui reste à charge de l'institution de retraite professionnelle tient compte de trois règles qui font chacune l'objet d'un point particulier du 4°.

En règle générale (point a), la fraction est le rapport entre les capitaux sous risque, invalidité et incapacité de travail dont les risques sont transférés à un assureur ou un réassureur et l'ensemble de ces capitaux bruts, c'est-à-dire sans tenir compte des transferts de risques.

In vergelijking met de huidige reglementering maakt het artikel een onderscheid tussen de risico's die worden overgedragen naar een verzekeraar in een verzekeringscontract en die afgestaan aan een herverzekeraar in een herverzekeringsovereenkomst. Zo houdt het artikel reeds rekening met de richtlijn 2005/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2005 betreffende herverzekering en houdende wijziging van Richtlijnen 73/239/EEG en 92/49/EEG van de Raad en van Richtlijnen 98/78/EG en 2002/83/EG die in een prudentieel toezicht voorziet op de herverzekeraars die gevestigd zijn in de Europese Economische Ruimte.

Punt b) heeft betrekking op niet-proportionele herverzekeringsovereenkomsten voor dewelke het niet mogelijk is een breuk zoals bedoeld in punt a) te berekenen. In zo'n geval kan de instelling ofwel geen rekening houden met die herverzekering, ofwel een breuk nemen die ze gerechtvaardigd acht rekening houdend met de afgestane en niet-afgestane risico's. De CBFA kan de voorgestelde breuk weigeren wanneer ze meent dat een voldoende verantwoording ontbreekt.

Punt c) beperkt de breuk berekend overeenkomstig de punten a) en b). Zoals het geval is in de huidige reglementering, wordt die beperking vastgesteld op 0,50, dwz het beroep doen op een verzekering of herverzekering kan de marge slechts voor de helft doen verminderen.

Die beperking is evenwel niet van toepassing wanneer de verzekeraar of herverzekeraar toegelaten is in een Lidstaat van de Europese Economische Ruimte. In de huidige reglementering bestaat die mogelijkheid enkel voor de verzekeraars. Ze werd uitgebreid tot de herverzekeraars van de Europese Economische Ruimte om, zoals hierboven reeds werd aangegeven, rekening te houden met het prudentieel toezicht dat de richtlijn 2005/68/EG invoert. Die tweede mogelijkheid heeft echter pas uitwerking wanneer de herverzekeraars uit de Europese Economische Ruimte zullen kunnen worden toegelaten door de bevoegde autoriteiten van hun Lidstaat van herkomst (zie in dat verband de overgangsbepaling van artikel 50).

De beslissing van de CBFA, bedoeld in § 2, tweede lid situeert zich binnen de normale rol van de CBFA als prudentieel toezichthouder. Het gaat over een toezicht op een technische materie, die daarenboven afhangt van de bijzondere situatie van elke IBP. Deze bepaling was ook al opgenomen in artikel 5 van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de verzorgingsinstellingen.

Artikel 10

De artikels 10 en 11 bepalen de berekening van de samen te stellen marge voor de instellingen die de pensioenregelingen, bedoeld in artikel 55, eerste lid, 2°, van de wet, beheren in het kader van een middelverbintenis. Ook deze regels werden niet grondig gewijzigd tegenover het koninklijk besluit van 5 april 1995 tot toepassing van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekerings-

Par rapport à la réglementation actuelle, l'article distingue les risques transférés à un assureur par un contrat d'assurance de ceux cédés à un réassureur par un traité de réassurance. Il tient ainsi déjà compte de la directive 2005/68/CE du Parlement européen et du Conseil du 16 novembre 2005 relative à la réassurance et modifiant les directives 73/239/CEE et 92/49/CEE du Conseil ainsi que les directives 98/78/CE et 2002/83/CE, qui prévoit un contrôle prudentiel des réassureurs ayant leur siège social dans l'Espace économique européen.

Le point b) vise les traités de réassurance non proportionnelle pour lesquels il n'est pas possible de calculer la fraction comme indiqué au point a). Dans un tel cas, l'institution peut soit ne pas tenir compte de cette réassurance, soit utiliser une fraction qu'elle juge appropriée en fonction des risques cédés et conservés, du type de traité. La CBFA peut refuser la fraction proposée si elle estime qu'elle manque de justification.

Le point c) fixe une limite à la fraction calculée comme indiqué aux points a) et b). Comme c'est le cas dans la réglementation actuelle, cette limite est fixée à 0,50, c'est-à-dire que le recours à l'assurance et à la réassurance ne peut avoir pour effet de diminuer la marge de moitié.

Cette limite n'est toutefois pas applicable lorsque l'assureur ou le réassureur est agréé dans un État membre de l'Espace économique européen. Dans la réglementation actuelle, cette possibilité n'existe que pour les assureurs. Elle a été étendue aux réassureurs de l'Espace économique européen pour, comme indiqué ci-dessus, tenir compte du contrôle prudentiel introduit par la directive 2005/68/CE. Cette seconde possibilité n'entrera toutefois en application que lorsque les réassureurs de l'Espace économique européen pourront être agréés par les autorités compétentes de leur État membre d'origine (voir à ce propos la disposition transitoire de l'article 50).

La décision de la CBFA visée au § 2, alinéa 2, se situe dans le rôle normal de contrôleur prudentiel de la CBFA. Il s'agit d'un contrôle sur une matière technique qui, en outre, dépend de la situation particulière de chaque IRP. Cette disposition est également reprise de l'article 5 de l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance.

Article 10

Les articles 10 et 11 fixent le mode de calcul de la marge de solvabilité à constituer pour les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de moyen en ce qui concerne les régimes de pension visés à l'article 55, alinéa 1er, 2°, de la loi. On vise donc les activités des actuelles caisses de pensions. Ces dispositions n'ont pas non plus été profondément modifiées par rapport à

ondernemingen op de pensioenkassen bedoeld in artikel 2, § 3, 4°, van de voormelde wet. Ze zijn gelijklopend aan de bepalingen inzake de berekeningswijze van de samen te stellen solvabiliteitsmarge voor een levensverzekerings-onderneming.

De berekening van de samen te stellen marge maakt een onderscheid tussen enerzijds de uitkeringen bij pensioen en overlijden (artikel 10) en anderzijds de uitkeringen bij invaliditeit en arbeidsongeschiktheid (artikel 11). Het is evident dat de samen te stellen marge gelijk is aan de som van de berekeningen voorzien in die twee artikelen.

De samen te stellen marge voor de *uitkeringen inzake pensioen en overlijden* is gelijk aan de som van twee elementen.

Het eerste is een bedrag gelijk aan 4 % van de voorzieningen voor de uitkeringen bij pensionering. Zoals in het geval van artikel 9 wordt er rekening gehouden met de verzekering en herverzekering van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening door te bepalen dat het voormelde bedrag vermenigvuldigd wordt met de verhouding tussen de prestaties die ten laste blijven van de instelling na verzekering of herverzekering en de totale prestaties. Rekening houdend met het hogere risico inherent aan dit type verrichting, mag deze verhouding nooit kleiner zijn dan 85 %.

Het tweede element is een bedrag gelijk aan 0,3 % van de niet negatieve risicokapitalen, vermenigvuldigd met de verhouding tussen de risicokapitalen na en voor de overdracht van de risico's aan de verzekeraars of herverzekeraars. Om dezelfde reden als hierboven mag de voormelde verhouding niet lager zijn dan 50 %.

Artikel 11

Voor de risico's *invaliditeit en arbeidsongeschiktheid* wordt het bedrag van de samen te stellen marge bekomen na het uitvoeren van drie bewerkingen.

De eerste bestaat erin het maximum te nemen van enerzijds de uitgegeven bijdragen, met inbegrip van bijkomende kosten maar na aftrek van de vernietigde bijdragen (verdwijnen van het risico), en van belastingen en andere sommen, geïnd voor rekening van derden en anderzijds van het bedrag van de verdiende bijdragen.

De begrippen uitgegeven bijdragen en verdiende bijdragen komen voort uit de noties uitgegeven premies en verdiende premies, gebruikt in de verzekeringen. De uitgegeven bijdragen zijn die welke worden gefactureerd en, in principe, in de loop van een boekjaar worden geïnd. De verdiende bijdragen zijn die welke overeenstemmen met de risico's van het boekjaar. Die bijdragen worden bekomen door de uitgegeven bijdragen van een boekjaar op twee manieren aan te passen. Enerzijds trekt men er de gedurende het boekjaar geïnde bijdragen af die betrekking hebben op het risico van het volgende boekjaar. Anderzijds telt men er het gedeelte van de gedurende het vorige boekjaar geïnde bijdragen bij die betrekking hebben op het lopende risico.

l'arrêté royal du 5 avril 1995 concernant l'application de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances aux caisses de pensions visées à l'article 2, § 3, 4°, de la loi précitée. Elles sont parallèles aux dispositions relatives à la marge de solvabilité à constituer pour les entreprises d'assurance vie.

Le calcul de la marge à constituer distingue, d'une part, les avantages en cas de retraite et de décès (article 10) et, d'autre part, les prestations en cas d'invalidité et d'incapacité de travail (article 11). Il est évident que la marge à constituer est la somme des calculs prévus par les deux articles.

Pour ce qui concerne les *prestations en cas de retraite ou de décès*, la marge à constituer est la somme de deux éléments.

Le premier est un montant égal à 4 % de toutes les provisions techniques de l'institution. Comme dans le cas de l'article 9, il est tenu compte de l'assurance et de la réassurance de l'institution de retraite professionnelle en prévoyant que le montant précité est multiplié par le rapport entre les prestations conservées par l'institution après assurance ou réassurance et les prestations totales. Compte tenu du risque plus élevé inhérent à ce type d'opération, le rapport précité ne peut jamais être inférieur à 85 %.

Le second élément est un montant égal à 0,3 % des capitaux sous risque non négatifs, multipliés par le rapport existant entre les capitaux sous risques après et avant le transfert de risques aux assureurs ou réassureurs. Pour la même raison que ci-dessus, le rapport précité ne peut être inférieur à 50 %.

Article 11

Pour ce qui concerne les risques *invalidité et incapacité de travail*, le montant de la marge à constituer est obtenu au terme de trois opérations.

La première consiste à prendre le maximum entre, d'une part, les contributions émises en ce compris les frais accessoires mais après déduction des annulations (disparition du risque) et des impôts et autres sommes encaissées pour le compte de tiers et, d'autre part, le montant des contributions acquises.

Les notions de contributions émises et contributions acquises proviennent des notions de primes émises et primes acquises largement utilisées en matière d'assurance. Les contributions émises sont celles qui sont facturées et, en principe, encaissées au cours d'un exercice comptable. Les contributions acquises sont celles qui correspondent aux risques de l'exercice en cours. Ces contributions sont obtenues à partir des contributions émises de l'exercice comptable considérés adaptées de deux manières. D'une part, on retranche la partie des contributions encaissées au cours de l'exercice mais correspondent au risque de l'exercice suivant. D'autre part, on ajoute la partie des contributions encaissées au cours de l'exercice précédent mais qui correspondent au risque de l'exercice en cours.

Bijvoorbeeld, wanneer een jaarlijkse bijdrage op 1 april wordt geïnd, wordt van de uitgegeven bijdrage van boekjaar n, 3/12 (dekking van de maanden januari tot maart van het boekjaar n+1) afgetrokken en wordt 3/12 van de tijdens het boekjaar n-1 (stemt overeen met de maanden januari tot maart van boekjaar n) bijgeteld.

De tweede bewerking bestaat erin om enerzijds 18 % te nemen van de eerste schijf van het bedrag bekomen na de eerste bewerking, geplafonneerd tot 53,1 miljoen euro, en anderzijds 16 % van de schijf van datzelfde bedrag dat 53,1 miljoen euro overschrijdt.

Zoals nu reeds voorzien voor de pensioenkassen en de verzekeringsmaatschappijen wordt het bedrag van 53,1 miljoen euro volgens § 2, aangepast aan de evolutie van de Europese index van de consumptieprijsen.

De derde verrichting is nogmaals bedoeld om rekening te houden met de aan verzekeraars en herverzekeraars overgedragen risico's. Men vermenigvuldigt het bedrag bekomen na de tweede operatie met de verhouding tussen enerzijds de prestaties (namelijk de jaarlijkse betalingen) die ten laste blijven van de instelling na overdracht van de risico's aan verzekeraars en herverzekeraars en anderzijds, de totale prestaties vóór die overdrachten. In geen geval mag die verhouding lager liggen dan 50 %.

Afdeling II

Samen te stellen solvabiliteitsmarge door de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening die resultaatsverbintenissen aangaan

Artikel 12

Artikel 12 bepaalt de berekeningsregels voor de samen te stellen marge voor de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, bedoeld in artikel 87 van de wet, te weten zij die een resultaatsverbintenis aangaan.

In de praktijk gaat het over dezelfde regels als die van artikel 10 en 11 voor de huidige pensioenkassen.

Er wordt niettemin, in toepassing van artikel 87, tweede lid, 2°, van de wet, voorzien in een absoluut minimum van 3.200.000 euro. Dat bedrag wordt op dezelfde wijze vastgesteld en geïndexeerd als het absolute minimum voor het waarborgfonds voor de verzekeringsondernemingen (artikel 19, § 1, 2°, van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle der verzekeringsondernemingen).

Afdeling III

Samenstelling van de solvabiliteitsmarge

Zoals hiervoor reeds aangegeven, bestaat het tweede deel van de controle van de solvabiliteitsmarge erin om na te kijken of de instelling voor

Par exemple, si une contribution annuelle est encaissée le 1er avril, la contribution émise de l'exercice n sera amputée de 3/12 (couverture des mois de janvier à mars de l'exercice n+1) et augmentée de 3/12 de la contribution émise au cours de l'exercice n-1 (correspondant aux mois de janvier à mars de l'exercice n).

La deuxième opération consiste à prendre, d'une part, 18 % de la première tranche du montant obtenu au terme de la première opération, plafonnée à 53,1 millions d'euros et, d'autre part, 16 % de la tranche de ce même montant qui excède 53,1 millions d'euros.

En application du § 2, le montant de 53,1 millions d'euros est, comme cela est prévu actuellement tant pour les caisses de pension que pour les entreprises d'assurance, adapté à l'évolution de l'indice européen des prix à la consommation.

La troisième opération consiste, une fois encore, à tenir compte des risques transférés à des assureurs ou des réassureurs. On multiplie le montant obtenu au terme de la seconde opération par le rapport entre, d'une part, les prestations (c'est-à-dire les paiements annuels) restant à charge de l'institution après les transferts de risques aux assureurs et aux réassureurs et, d'autre part, les prestations totales avant ces mêmes transferts. En aucun cas, ce rapport ne peut être inférieur à 50 %.

Section II

Marge de solvabilité à constituer par les institutions de retraite professionnelle qui contractent des obligations de résultat

Article 12

L'article 12 fixe les règles de calcul de la marge à constituer par les institutions de retraite professionnelle visées à l'article 87 de la loi, à savoir celles qui contractent une obligation de résultat.

En pratique, il s'agit des mêmes règles que celles définies aux articles 10 et 11 pour les actuelles caisses de pension.

Il est toutefois prévu, en application de l'article 87, alinéa 2, 2°, de la loi, un minimum absolu de 3.200.000 euros. Ce montant est fixé et indexé de la même manière que le minimum absolu du fonds de garantie imposé aux entreprises d'assurance (article 19, § 1er, 2°, de l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances).

Section III

Constitution de la marge de solvabilité

Comme indiqué précédemment, la seconde partie du contrôle de la marge de solvabilité consiste à vérifier si l'institution de retraite professionnelle

bedrijfspensioenvoorziening wel degelijk beschikt over de elementen die toegelaten worden voor de samenstelling van die marge. Deze regels betreffen zowel het passief van de balans (artikel 13) waarop de eigen middelen die overeenstemmen met de marge moeten worden ingeschreven, als het actief van de balans (artikel 14) waarop de activa die overeenstemmen met die eigen middelen worden ingeschreven.

Artikel 13

Op het passief van de balans van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening wordt de solvabiliteitsmarge samengesteld door een bedrag dat, bovenop de technische voorzieningen, tot het eigen vermogen behoort.

Deze bepaling vereist een aanpassing van de regels die vandaag zijn vastgelegd in het koninklijk besluit van 19 april 1991 betreffende de jaarrekening van de verzorgingsinstellingen onderworpen aan de wetgeving betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

Artikel 14

De activa die in aanmerking kunnen worden genomen als tegenwaarde van het bedrag bedoeld in het vorige artikel, moeten voldoen aan de beleggingsregels voor de dekkingswaarden van de technische voorzieningen, bepaald in Hoofdstuk V.

Deze bepaling is erop gericht om de activa die tegenover de solvabiliteitsmarge staan, te laten beantwoorden aan strikte criteria inzake veiligheid en kwaliteit. Het spreekt voor zich dat dezelfde activa niet tegelertijd kunnen dienen als dekkingswaarden en voor de solvabiliteitsmarge.

Voor de activiteiten bedoeld in artikel 55, eerste lid, 1°, (activiteiten van het type « pensioenfonds ») kan de instelling ook een vordering op de bijdragende onderneming(en) in aanmerking nemen. Die vordering moet worden gewaarborgd door een gecontroleerde kredietinstelling of verzekeringsmaatschappij, dwz toegelaten in een Lidstaat, België inbegrepen, van de Europese Economische Ruimte of toegelaten in een land, dat geen lid is van de Europese Economische Ruimte op voorwaarde dat die vergunning door de CBFA als gelijkwaardig wordt beoordeeld.

Hoofdstuk IV Technische voorzieningen

Afdeling I Bepaling die van toepassing is op alle pensioenregelingen

In dit hoofdstuk worden de regels betreffende de berekening van de technische voorzieningen samengebracht in uitvoering van artikel 89 van de wet.

dispose bien d'éléments admis en constitution de ladite marge. Les règles en la matière concernent aussi bien le passif du bilan (article 13) où devront être inscrits les fonds propres correspondant à la marge de solvabilité que l'actif du bilan (article 14) où seront comptabilisées les valeurs correspondant à ces fonds propres.

Article 13

Au passif du bilan de l'institution de retraite professionnelle, la marge de solvabilité constituée est un montant qui, au-delà des provisions techniques, fait partie des fonds propres.

La présente disposition nécessite une adaptation des règles aujourd'hui fixées par l'arrêté royal du 19 avril 1991 relatif aux comptes annuels des institutions de prévoyance soumises à la législation relative au contrôle des entreprises d'assurances.

Article 14

Les actifs qui peuvent être pris en considération en tant que contrepartie du montant visé à l'article précédent doivent satisfaire aux règles de placement fixées par le Chapitre V, à savoir les règles applicables aux valeurs représentatives des provisions techniques.

Cette disposition vise à ce que les actifs correspondant à la marge de solvabilité répondent à des critères stricts en ce qui concerne leur sécurité et leur qualité. Il va sans dire que les mêmes actifs ne peuvent servir à la fois comme valeurs représentatives et pour la marge de solvabilité.

Pour les activités visées à l'article 55, alinéa 1er, 1°, (activités du type « fonds de pension »), l'institution peut également prendre en considération une créance sur la ou les entreprises d'affiliation, à condition que cette créance soit garantie par un établissement de crédit ou une entreprise d'assurance dûment supervisés, c'est-à-dire agréée dans un État membre, y compris la Belgique, de l'Espace économique européen ou agréée dans un État non membre de l'Espace économique européen à condition que cet agrément soit jugé équivalent par la CBFA.

Chapitre IV Provisions techniques

Section Première Disposition commune à tous les régimes de retraite

Dans ce chapitre sont rassemblées les règles concernant le calcul des provisions techniques, en application de l'article 89 de la loi.

Deze regels zijn van toepassing op zowel instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening met een resultaatsverbintenis als die met een middelverbintenis.

Artikel 15

Artikel 89 van de wet verplicht de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening op het passief van hun balans technische voorzieningen samen te stellen, die overeenstemmen met de verbintenissen die voor hen voortvloeien uit de pensioenregelingen die ze beheren. De financiering van die technische voorzieningen, dwz de samenstelling van dekkingswaarden op het actief van de balans, die minstens gelijk moeten zijn aan de technische voorzieningen, moet vooraf worden gepland door middel van een financieringsplan (artikel 86 van de wet). De bijdragende ondernemingen verbinden zich ertoe dat financieringsplan te volgen (behalve wanneer het gaat over zelfstandigen).

Het spreekt dan ook voor zich dat de samenstelling van de technische voorzieningen en hun financiering nauw verbonden zijn en dat het niet mogelijk is een realistisch financieringsplan op te stellen zonder op een juiste manier de technische voorzieningen te berekenen en vice versa.

Afdeling II

Pensioenregelingen die dekking bieden tegen biometrische risico's of een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien

In overeenstemming met de richtlijn voorziet dit besluit in verschillende regels voor de aanleg van de technische voorzieningen naargelang de aard van de pensioenregeling.

Afdeling II is van toepassing op de pensioenregelingen die dekking bieden tegen biometrische risico's (overlijden, invaliditeit, arbeidsongeschiktheid en levensverwachting) of in een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien. Dit zijn dus pensioenstelsels van het type vaste prestatie, van het type vaste bijdragen met tarief of van het type cash balance.

Afdeling III heeft betrekking op de overige pensioenregelingen, met name de stelsels van het type vaste bijdragen zonder tarief.

De regels betreffende de technische voorzieningen voor de pensioenregelingen die dekking bieden tegen biometrische risico's of in een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien, werden grondig vernieuwd. Deze vernieuwingen berusten op drie pijlers :

- 1° de opbouw van de technische voorzieningen in overeenstemming brengen met de bepalingen van de richtlijn ;
- 2° een naadloze overgang bewerkstelligen t.a.v. de bestaande reglementering ;

Ces règles s'appliquent tant aux institutions de retraite professionnelle avec des obligations de résultats qu'à celles qui contractent des obligations de moyen.

Article 15

L'article 89 de la loi oblige les institutions de retraite professionnelle à constituer, au passif de leur bilan, des provisions techniques correspondant aux engagements qui découlent pour elles des régimes de retraite qu'elles gèrent. Le financement de ces provisions techniques, c'est-à-dire la constitution, à l'actif du bilan, de valeurs représentatives au moins égales aux provisions techniques, doit être programmée au moyen d'un plan de financement (article 86 de la loi) que les entreprises d'affiliations s'engagent à respecter (sauf s'il s'agit de travailleurs indépendants).

Il est donc évident que la constitution des provisions techniques et leur financement sont intimement liés et qu'il n'est pas possible de prévoir un réel plan de financement sans calculer correctement les provisions techniques et vice-versa.

Section II

Régimes de retraite qui couvrent des risques biométriques ou qui prévoient un rendement des placements ou un niveau donné des prestations

Conformément à la directive, le présent arrêté prévoit des règles différentes pour la constitution des provisions techniques selon la nature du régime de retraite.

La Section II est applicable aux régimes de retraite qui couvrent des risques biométriques (décès, invalidité, incapacité de travail ou longévité) ou qui prévoient un rendement des placements ou un niveau donné des prestations. Il s'agit donc des régimes de retraite des types prestations définies, contributions définies avec tarif ou cash balance.

La section III concerne les autres régimes de retraite, à savoir les régimes du type contributions définies sans tarif.

Comme mentionné dans l'introduction du présent rapport, les règles relatives aux provisions techniques des régimes de pension qui couvrent des risques biométriques ou qui garantissent un rendement des placements ou un niveau donné des prestations ont été profondément modifiées selon trois axes :

- 1° la constitution des provisions techniques en concordance avec les dispositions de la directive ;
- 2° une transition sans solution de continuité avec la réglementation existante ;

3° de principes van een degelijk prudentieel toezicht verenigen met een ruime mate van autonomie voor de instellingen, ondersteund door een verantwoord en degelijk bestuur dat zich loyaal opstelt ten aanzien van de aangeslotenen.

Om de overeenstemming met de richtlijn zo goed mogelijk tot stand te brengen, werd ervoor gekozen om de bepalingen betreffende de opbouw van de technische voorzieningen zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij artikel 15 van de richtlijn. Deze bepalingen werden overgenomen in artikel 89 van de wet en in de artikels 16 en 17 van dit besluit.

De nieuwe regels hoeven niet noodzakelijk te leiden tot drastische ingrepen in de wijze van financieren en berekenen van de technische voorzieningen. De instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening kunnen, in principe, hun huidige werkwijze voortzetten voorzover zij die rechtvaardigen en aftoetsen ten aanzien van enerzijds de duurzaamheid op lange termijn (artikel 16 van het besluit) en anderzijds ten aanzien van de verplichtingen bij stopzetting van de activiteiten van de instelling, met andere woorden, de duurzaamheid op korte termijn (artikel 17 van het besluit).

De nieuwe toezichtsregels zullen er tegelijk voor zorgen dat de financiering en de opbouw van de technische voorzieningen van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening transparanter verloopt.

Een groot aantal instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening maakt vandaag immers een onderscheid tussen de overeenkomstig hun financieringsplan opgebouwde voorzieningen en de door de reglementering vereiste minimumvoorziening. Zij zullen voortaan de volgens het financieringsplan werkelijk opgebouwde voorzieningen als technische voorzieningen moeten erkennen.

Artikel 16

Dit artikel is gebaseerd op artikel 89 van de wet dat artikel 15 van de richtlijn omzet. Het bepaalt de wijze van berekening van de technische voorzieningen en legt de voorwaarden op waaraan de duurzaamheid op de lange termijn moet worden afgetoetst.

De instelling voor bedrijfspensioenvoorziening moet de technische voorzieningen berekenen die uit haar verplichtingen voortvloeien. Daarbij dient ze rekening te houden met :

- 1° de aard van alle verbintenissen inzake uitkeringen en bijdragen ;
- 2° de aard van de gelopen risico's ;
- 3° het verzekeren van de uitbetaling van de pensioenuitkeringen ;
- 4° het adequaat weerspiegelen van de verplichtingen die voortvloeien uit de opgebouwde pensioenrechten.

3° les principes d'un contrôle prudentiel solide alliés à une large autonomie laissée aux institutions, soutenue par une gestion responsable et sérieuse et un comportement loyal vis-à-vis des affiliés.

Pour être en adéquation avec la directive, on a choisi de faire correspondre le plus possible les dispositions relatives à la constitution des provisions techniques avec l'article 15 de la directive. Ces dispositions sont reprises à l'article 89 de la loi et aux articles 16 et 17 du présent arrêté.

Les nouvelles règles ne doivent pas nécessairement conduire à une modification drastique des modes de financement et de calcul des provisions techniques. Les institutions de retraite professionnelle peuvent, en principe, conserver leurs techniques actuelles pour autant qu'elles les justifient et les confrontent à, d'une part, à la durabilité à long terme (article 16 de l'arrêté) et, d'autre part, aux obligations en cas de cessation des activités de l'institution ou, en d'autres termes, à la durabilité à court terme (article 17 de l'arrêté).

Parallèlement, les nouvelles règles de contrôle feront en sorte que le financement et la constitution des provisions techniques des institutions de retraite professionnelle se fassent de manière plus transparente.

En effet, un grand nombre d'institutions font une différence entre les provisions constituées conformément à leur plan de financement et les provisions minimales imposées par la réglementation. Elles devront dorénavant reconnaître comme provisions techniques celles qui sont réellement constituées en fonction de leur plan de financement.

Article 16

Cet article se fonde sur l'article 89 de la loi qui transpose l'article 15 de la directive. Il détermine le mode de calcul des provisions techniques et fixe les conditions auxquelles elles doivent satisfaire en matière de durabilité à long terme.

Le principe est que l'institution de retraite professionnelle décide elle-même, avec le soutien de l'actuaire désigné, des provisions techniques qui découlent de ses engagements en tenant compte :

- 1° de la nature de tous ses engagements en matière de prestations et de contributions ;
- 2° de la nature des risques encourus ;
- 3° de l'assurance des paiements des prestations de pension ;
- 4° d'une correspondance adéquate des obligations qui découlent des droits de pension constitués.

De methode en grondslagen die de instelling hanteert blijven in principe van boekjaar tot boekjaar onveranderd tenzij een wijziging in de juridische, economische of demografische omgeving van de instelling een aanpassing noodzakelijk maakt.

De tweede paragraaf van dit artikel legt de instelling op de gebruikte methode en technische grondslagen, zoals opgenomen in het financieringsplan, te rechtvaardigen. De instelling verantwoordt vanuit een prudente benadering, die moet bijdragen tot een gepaste financiering in het licht van de beoogde duurzaamheid, onder meer, de actuariële methode, de afschrijvingen, de rentepercentages, de biometrische tabellen en de beleggingspolitiek. De instelling waakt daarbij over zowel het samenhangend karakter als de deugdelijkheid van de gebruikte methode en de grondslagen voor de berekening van de technische voorzieningen.

De instelling kan daarvoor een beroep te doen op risicoanalyses onder meer door het toepassen van beheersmethoden van activa en passiva (ALM).

Wanneer de juridisch, demografische of economische omgeving verandert, dient de instelling zich in het bijzonder af te vragen of haar methode en grondslagen nog wel aangepast zijn en dient ze, indien nodig, deze te herzien.

Overeenkomstig artikel 46 van dit besluit dient de aangewezen actuaire een advies te verstrekken over de gekozen methode, de gebruikte grondslagen en hypothesen en de rechtvaardiging van die keuzes.

Het artikel voorziet in de mogelijkheid voor de CBFA om de technische voorwaarden te preciseren waaraan de rechtvaardiging dient te voldoen, in het bijzonder voor wat betreft de beschouwde tijdshorizon, de in aanmerking te nemen risicodrempel, alsook de omvang en de methode van de risicoanalyse.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt de absolute ondergrens voor de technische voorzieningen. Het toetst de korte termijn duurzaamheid. Dit betekent dat de technische voorzieningen moeten volstaan om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen wanneer de instelling haar activiteiten zou stopzetten.

De instelling moet dus haar technische voorzieningen overeenkomstig artikel 16 zo berekenen en verantwoorden dat ze nooit onder de ondergrens van artikel 17 liggen.

Voor het bepalen van die ondergrens maakt dit artikel een onderscheid tussen de bedragen nodig voor, enerzijds, de aangeslotenen en, anderzijds, de begunstigden.

Voor de aangeslotenen wordt als algemene regel de ondergrens bepaald als zijnde de som van de verworven reserves van elke aangeslotene, zoals bepaald in de pensioenregeling, met als absoluut minimum de verworven reserves zoals voorzien in de sociale en arbeidswetgeving, die op de regeling van toepassing is.

La méthode et les bases que l'institution utilise restent en principe inchangées d'un exercice comptable à l'autre à moins qu'un changement dans l'environnement juridique, économique ou démographique de l'institution ne nécessite une adaptation.

Le deuxième paragraphe du présent article impose à l'institution de justifier la méthode et les bases techniques utilisées, telles qu'elles sont reprises dans le plan de financement. L'institution justifie d'un point de vue prudentiel, qui doit contribuer à un financement adapté à la lumière de la durabilité recherchée, entre autres la méthode actuarielle, les amortissements, les taux d'intérêt, les tables biométriques et la politique des placements. L'institution veille dès lors aussi bien à la cohérence qu'à la qualité des bases et de la méthode utilisées pour le calcul des provisions techniques.

Elle peut, à cette fin, faire appel à des analyses de risque entre autres au moyen de méthodes de gestion combinée des actifs et passifs (ALM).

En particulier, lorsque l'environnement juridique, démographique ou économique se modifie, l'institution doit se poser la question de savoir si ses bases et sa méthode sont encore adaptées et doit, au besoin, les revoir.

En vertu de l'article 46 du présent arrêté, l'actuaire désigné doit donner un avis sur la méthode choisie, les bases et hypothèses utilisées et la justification de ces choix.

L'article offre la possibilité à la CBFA de préciser les conditions techniques auxquelles la justification doit satisfaire, notamment l'horizon temporel probable, le seuil de risque à prendre en considération ainsi que l'étendue et la méthode de l'analyse de risques.

Article 17

Cet article fixe la limite minimale absolue des provisions techniques. Il concerne la durabilité à court terme. Cela signifie que les provisions techniques doivent être suffisantes pour pouvoir satisfaire à toutes les obligations de l'institution en cas de cessation d'activité.

L'institution doit donc calculer ses provisions techniques conformément à l'article 16 et justifier qu'elles restent toujours supérieures à la limite minimale de l'article 17.

Pour la détermination de cette limite minimale, le présent article distingue les montants nécessaires pour, d'une part, les affiliés et, d'autre part, les bénéficiaires.

Pour les affiliés, on a pris comme règle générale de fixer la limite minimale comme étant la somme des réserves acquises de chaque affilié, telles que définies par le régime de retraite, avec comme minimum absolu les réserves acquises telles que prévues par la législation sociale et de droit du travail qui s'applique au régime.

Er kan aan herinnerd worden dat de WAP en haar uitvoeringsbesluit de minimale verworven reserves bepalen waarin Belgische pensioenregelingen voor werknemers moeten voorzien. Op dezelfde wijze zullen pensioenregelingen die onderworpen zijn aan de wetgeving van een andere lidstaat uit de Europese Economische Ruimte hun verworven reserves moeten bepalen met inachtneming van de regels terzake in de sociale wetgeving van die Lidstaat.

Om de continuïteit met de huidige reglementering te verzekeren dienen de instellingen die Belgische pensioenregelingen voor werknemers beheren en waarop artikel 24, § 1 van de WAP van toepassing is, daarenboven steeds een technische voorziening samen te stellen die minstens gelijk is aan de som over alle aangeslotenen van de positieve verschillen tussen de bijdragegarantie, bepaald in voormeld artikel 24, § 1, en de verworven reserve. Dit betekent met andere woorden dat voor het bepalen van de ondergrens van de technische voorzieningen voor de aangeslotenen van die Belgische pensioenregelingen de vergelijking moeten worden gemaakt tussen de verworven reserves waarvan hierboven sprake en het bedrag van de garantie van artikel 24, § 1. Het spreekt voor zich dat voor de uitgetreden aangeslotenen die ervoor gekozen hebben om hun verworven reserves, overeenkomstig artikel 32, § 1, 3°, a), van de WAP, bij de pensioeninstelling te laten, het bedrag van de garantie op het ogenblik van de uittreding dient in aanmerking te worden genomen voor de vergelijking. Het hoogste van de twee bedragen dient in rekening gebracht te worden.

Voor de Belgische pensioenregelingen voor zelfstandigen zoals bedoeld in artikel 55, eerste lid, 2°, van de wet legt de WAPZ, in tegenstelling tot de WAP geen minimum op voor het bedrag van de verworven reserves.

Voor de begunstigen (de rentegenieters) neemt men als absolute ondergrens de actuele waarde van de lopende rentes. Die actuele waarde wordt bepaald volgens de actualisatieregels vermeld in het reglement en moeten op een prudente wijze worden gekozen en worden verantwoord in het financieringsplan.

Net zoals nu viseert dit artikel enkel de verworven reserves ten laste van de instelling zelf in het geval de pensioenuitkering terzelfdertijd wordt samengesteld door zowel een instelling voor bedrijfs-pensioenvoorziening als een groepsverzekering.

Voor de bepaling van de absolute ondergrens voor de technische voorzieningen voorzien in dit artikel kunnen de betrokken pensioeninstellingen steeds het bedrag van de prudentiële vrijstellingen, voorzien in Hoofdstuk II van Titel V van de wet, in mindering brengen. Het spreekt voor zich dat de instellingen die hiervan gebruik maken, het wettelijk voorziene bedrag van de vrijstelling slechts in mindering mogen brengen voor zover dit bedrag niet reeds verrekend werd bij de bepaling van de verworven reserves.

Il convient de rappeler que la LPC et ses arrêtés d'exécution déterminent les réserves acquises minimales qui doivent être prévues par les régimes de retraite belges pour travailleurs salariés. De la même manière, les régimes de retraite qui sont soumis à la législation d'un autre État membre de l'Espace économique européen devront déterminer leur réserves acquises en considération de la législation sociale de cet État membre.

Pour assurer la continuité avec la réglementation actuelle, les institutions qui gèrent des régimes de retraite belges qui concernent des travailleurs salariés et auxquels l'article 24, § 1er de la LPC est applicable, doivent constituer une provision technique qui est au moins égale à la somme, pour tous les affiliés des différences positives entre la garantie de rendement visée à l'article 24, § 1er, précité et la réserve acquise. En d'autres mots, cela signifie que, pour déterminer la limite minimale des provisions techniques pour les affiliés à ces régimes de retraite belges, il faut faire une comparaison entre les réserves acquises dont question ci-dessus et le montant de la garantie de l'article 24, § 1er. Il va de soi que pour les affiliés avec des droits différés qui ont choisi de laisser leurs réserves acquises auprès de l'organisme de pension conformément à l'article 32, § 1er, 3°, a), de la LPC, le montant de la garantie au moment de la sortie doit être pris en compte pour la comparaison. Le plus élevé des deux montants doit ensuite être retenu.

Pour les régimes de retraite belge en faveur d'indépendants, tels que visés à l'article 55, alinéa 1er, 2°, de la loi, la LPCI, contrairement à la LPC, ne fixe pas de minimum pour le montant des réserves acquises.

Pour les bénéficiaires (les rentiers), on prend comme limite absolue minimale la valeur actuelle des rentes en cours. Cette valeur actuelle est déterminée en fonction des règles d'actualisation mentionnées dans le règlement. Elles doivent être choisies de manière prudente et justifiées dans le plan de financement.

Comme c'est le cas actuellement, le présent article ne vise que les réserves acquises à charge de l'institution même dans le cas où les prestations de pension sont constituées aussi bien par une institution de retraite professionnelle que par une assurance de groupe.

Pour la détermination de la limite absolue des provisions techniques prévue par cet article, les institutions de retraite concernées peuvent toujours porter en diminution le montant des dispenses prudentielles visées au Chapitre Chapitre II du Titre V de la loi. Il va de soi que les institutions qui y font appel ne peuvent porter en diminution le montant légalement prévu de la dispense que pour autant que ce montant n'aie pas déjà été pris en compte pour la détermination des réserves acquises.

Wanneer bepaalde instellingen op dit ogenblik gebruik maken van een « verminderde » berekening van de minimum technische voorzieningen, bijvoorbeeld bij wijzigingen uit het verleden van de regels voor de berekening van de minimum technische voorzieningen, kan de nieuwe benadering als gevolg hebben dat deze instellingen zich in onderfinanciering bevinden waardoor zij beroep moeten doen op een herstelplan dat voldoet aan de bepalingen van artikel 48. Ook wanneer instellingen in de toekomst bij aanvangsregelingen een zogenaamde back-service toekennen, of wanneer zij hun plan verbeteren, zullen zij in geval van onderfinanciering eveneens een herstelplan moeten indienen.

Afdeling III

Pensioenregelingen die geen dekking bieden tegen biometrische risico's noch een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien

Afdeling III betreft enkel de regels voor de technische voorzieningen van pensioenregelingen die, de garantie bedoeld in artikel 24 van de WAP uitgezonderd, geen dekking bieden tegen biometrische risico's, noch een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien. Het betreft dus enkel de regelingen van het type *vaste bijdragen zonder tarief* ook « pure DC regelingen » genaamd.

Vanzelfsprekend dient de instelling de regels van Afdeling II of die van Afdeling III toe te passen naargelang de aard van pensioentoezegging. Zo zijn bijvoorbeeld de bepalingen van Afdeling III van toepassing voor een pensioenregeling van het type vaste bijdragen zonder tarief maar moet de instelling wel de regels van Afdeling II toepassen indien voorzien wordt in een overlijdensdekking met positieve risicokapitalen of wanneer de instelling zelf het beheer van rentes doet (bv. in het kader van omzetting van kapitaal in rente bedoeld in artikel 28 van de WAP).

Artikel 18

Artikel 18 is voor de regelingen bedoeld in afdeling III de tegenhanger van artikel 17. Ook hier wordt een onderscheid gemaakt tussen Belgische pensioenregelingen voor werknemers en pensioenregelingen onderworpen aan de sociale wetgeving van een andere Lidstaat. Voor verdere toelichting wordt dan ook naar de commentaar bij artikel 17 verwezen.

Artikel 19

Dit artikel behoudt het begrip rekening van de aangeslotene omdat het toelaat om op een eenvoudige wijze de evolutie van de bijdragen per aangeslotene bij te houden. Voor de Belgische regelingen dient het verschil tussen het bedrag dat overeenstemt met de waarborg bedoeld in artikel 24, § 1, en de verworven reserve, zich niet op de individuele rekeningen te bevinden.

Lorsque certaines institutions font à ce moment usage d'un calcul « réduit » des provisions techniques, par exemple en raison de la modification des anciennes règles de calcul de la provision technique minimale, la nouvelle approche peut avoir pour effet que ces institutions se trouvent en sous-financement et qu'elles doivent faire appel à un plan de financement qui doit satisfaire aux dispositions de l'article 48. Elles devront également introduire un plan de redressement dans le cas où elles accordent dans le futur ce qu'il est convenu d'appeler du « back-service » ou améliorent leur plan.

Section III

Régimes de retraite qui ne couvrent pas de risques biométriques ni ne prévoient un rendement des placements ou un niveau donné des prestations

La Section III concerne uniquement les provisions techniques des régimes de retraite qui, à l'exception de la garantie de l'article 24 de la LPC, ne couvrent pas de risques biométriques ni ne garantissent un rendement des placements ou un niveau donné des prestations. Il s'agit donc uniquement des régimes du type *contributions définies sans tarif*, appelés également « régimes DC purs ».

Il va de soi qu'une institution doit appliquer les dispositions de la Section II ou de la Section III selon la nature des régimes de retraite. Ainsi, par exemple, les dispositions de la Section III sont applicables à un régime de retraite de type charges fixées sans tarif mais l'institution doit appliquer les règles de la Section II si une couverture décès est prévue avec des capitaux sous risque positifs ou lorsque l'institution gère elle-même le service des rentes (p.ex. dans le cadre de la conversion du capital en rente visées à l'article 28 de la LPC).

Article 18

L'article 18 est le pendant de l'article 17 en ce qui concerne les régimes visés à la Section III. Ici également, on opère une distinction entre les régimes de retraite belges pour travailleurs salariés et les régimes de retraite qui sont soumis à une législation sociale d'un autre État membre. Pour de plus amples explications, il convient de se référer au commentaire de l'article 17.

Article 19

Cet article conserve le concept de comptes des affiliés car ces comptes permettent de suivre de manière simple l'évolution des contributions en faveur des affiliés. Pour les régimes belges, la différence entre le montant qui correspond à la garantie de l'article 24, § 1er, et la réserve acquise ne doit pas se trouver sur les comptes individuels.

Hoofdstuk V Dekkingswaarden

Hoofdstuk V bepaalt de regels met betrekking tot de dekkingswaarden van instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, en meer in het bijzonder de beleggingen van deze dekkingswaarden, die het algemeen prudentiebeginsel zoals vermeld in de wet en diverse andere regels dienen te respecteren (Afdeling I). Zo dienen de beleggingen deel uit te maken van de toegelaten categorieën (Afdeling II) en worden zij gewaardeerd volgens preciese regels (Afdeling III). Andere regels zoals de lokalisatie en de convertibiliteit zijn terug te vinden in Afdeling IV. Tot slot bevat Afdeling V diverse toezichtsmaatregelen.

De bepalingen van Hoofdstuk V zijn van toepassing op de dekkingswaarden alsook, in uitvoering van artikel 14, op de activa die tegenover de solvabiliteitsmarge staan.

De overige activa (de vrije reserves) zijn niet onderhevig aan de bepalingen van dit hoofdstuk, met uitzondering van deze van artikel 24, dat evenwel slechts op onrechtstreekse wijze van toepassing is op de dekkingswaarden. Dit is het geval indien verrichtingen op de overige activa, met name via afgeleide instrumenten, een gevaar kunnen betekenen voor de veiligheid of de liquiditeit van de dekkingswaarden of, over het algemeen, een negatieve invloed kunnen hebben op de globale solvabiliteit van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening. Artikel 116, eerste lid, 3°, van de wet laat immers aan de CBFA de mogelijkheid een herstelplan op te leggen in geval van globale insolventie van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening. De voornoemde bepalingen hebben tot doel zulks een globale insolventie te voorkomen en te vermijden dat er veelvuldig toevlucht genomen wordt tot herstelplannen.

Afdeling I Algemene bepalingen

Artikel 20

Het eerste lid verwijst naar het prudentiebeginsel zoals uiteengezet in artikel 18 van de Richtlijn, dat werd omgezet in artikel 91 van de wet. Het tweede lid herinnert aan de verplichting tot deskundigheid en toewijding met betrekking tot de beleggingen waarvan de instelling moet blijk geven.

Deze beginselen hebben betrekking op alle dekkingswaarden.

Chapitre V Valeurs représentatives

Le Chapitre V fixe les règles régissant les valeurs représentatives des institutions de retraite professionnelle et, en particulier, les placements de ces valeurs, qui doivent respecter des principes généraux de prudence énoncés dans la loi et quelques règles diverses (Section Première). Plus précisément, les placements doivent être effectués dans les catégories admises (Section II) et leur évaluation obéir à des règles précises (Section III). D'autres règles comme la localisation et la convertibilité se trouvent dans la Section IV. Enfin, la Section V prévoit diverses mesures de contrôle.

Les dispositions du Chapitre V s'appliquent aux valeurs représentatives et, en vertu de l'article 14, aux actifs qui forment la contrepartie de la marge de solvabilité.

Les autres actifs (actifs libres) ne sont pas soumis aux dispositions du présent chapitre à l'exception de celles de l'article 24, qui s'appliquent aux valeurs représentatives uniquement de manière indirecte. Tel est le cas lorsque des opérations sur d'autres actifs, notamment celles impliquant des instruments dérivés, peuvent constituer un danger pour la sécurité ou la liquidité des valeurs représentatives ou, de manière générale, avoir une influence négative sur la solvabilité globale de l'institution de retraite professionnelle. L'article 116, alinéa 1er, 3°, de la loi autorise en effet la CBFA à exiger un plan de redressement en cas d'insolventie globale de l'institution de retraite professionnelle. Les dispositions précitées ont pour objectif de prévenir une telle insolventie globale et le recours trop fréquent à des plans de redressement.

Section première Dispositions générales

Article 20

Le principe général de prudence est développé à l'article 18 de la Directive, lequel a été transposé par l'article 91 de la loi, auquel on fait référence dans le premier alinéa. Le second alinéa rappelle l'exigence d'expérience professionnelle et de diligence dont l'institution doit faire preuve en matière de placements.

Ces principes concernent la totalité des valeurs représentatives.

De coherentie tussen het financieringsplan en het beleggingsbeleid van de instelling enerzijds en de werkelijke beleggingen anderzijds is noodzakelijk om te kunnen garanderen dat de dekkingswaarden worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen.

Het derde lid van artikel 20 gaat uit van het principe dat de werkelijke beleggingen, het financieringsplan (cf. art. 86 van de wet) en het beleggingsbeleid (cf. art. 95 van de wet) één geheel vormen. De beleggingen gebeuren in uitvoering van het financieringsplan en het beleggingsbeleid. In de praktijk zullen afwijkingen tegenover de strategische allocatie uiteraard niet te vermijden zijn, maar deze mogen niet van dien aard zijn dat zij het beleggingsprofiel, zoals vooropgezet in de verklaring inzake beleggingsbeginselen, significant wijzigt.

De beleggingen moeten voorts in overeenstemming zijn met de technische en financiële elementen die ter rechtvaardiging van de berekening van de technische voorzieningen in het financieringsplan zijn aangehaald. Meer bepaald moeten de beleggingen gemiddeld genomen in staat zijn om de rendementen te behalen die vooropgesteld worden in het financieringsplan, waarbij de genomen risico's de vooropgestelde risicolimieten niet overschrijden. De wijze waarop de beleggingen geschieden, het gebruik of het vermijden van bepaalde beleggingsinstrumenten (in het bijzonder alternatieve beleggingsinstrumenten en afgeleide instrumenten) en de wijze waarop de risico's worden opgevolgd dienen in overeenstemming te zijn met de verklaring inzake beleggingsbeginselen.

Artikel 21

Dit artikel verduidelijkt dat het gebruik van afgeleide instrumenten en beleggingen in instellingen voor collectieve belegging geen aanleiding mogen geven tot het ontwijken van de beleggingsregels. De posities in de onderliggende activa van een afgeleid instrument en de beleggingen die worden aangehouden via een instelling voor collectieve belegging dienen volgens het « doorkijkprincipe » daarom omgerekend te worden naar een geconsolideerde positie voor de globale beleggingsportefeuille, dewelke dan kan getoetst worden aan elk van de beleggingsregels.

Dit doorkijkprincipe (« look-through ») bestaat erin te kijken doorheen alle tussenliggende lagen om slechts rekening te houden met de onderliggende activa.

Artikel 22

Artikel 91, § 1, 6° van de wet legt beperkingen op aan de beleggingen die de instelling voor bedrijfs-pensioenvoorziening heeft in de bijdragende onderneming of in de groep van deze onderneming omwille van de rol die de onderneming speelt als voornaamste garant van haar solvabiliteit.

La cohérence entre les placements réellement effectués, d'une part, et le plan de financement et la politique de placement de l'institution d'autre part, est nécessaire pour garantir que les valeurs représentatives sont investies d'une manière qui cadre avec la nature et la durée des prestations de retraite attendues dans le futur.

L'alinéa 3 de l'article 20 part du principe que les investissements effectués, le plan de financement (cf. art. 86 de la loi) et la politique de placement (cf. art. 95 de la loi) forment un tout. Les placements sont effectués en exécution du plan de financement et de la politique de placement. En pratique, des dérogations à la stratégie d'allocation sont possibles mais elles ne peuvent être telles que le profil d'investissement, postulé dans la déclaration sur la politique de placement en soit significativement modifié.

Les placements doivent correspondre aux éléments techniques et financiers qui figurent dans le plan de financement comme justification du calcul des provisions techniques. Plus précisément, les placements doivent, en moyenne, être susceptibles d'atteindre les rendements prévus par le plan de financement sans que les risques encourus ne dépassent pas les limites prévues par ce même plan. La manière dont les investissements sont effectués, l'usage ou non de certains instruments de placement (en particulier les instruments de placement en produits dérivés) et la manière selon laquelle les risques sont suivis doivent concorder avec la déclaration sur les principes de la politique de placement.

Article 21

Cet article précise que l'usage d'instruments dérivés et d'investissements dans des organismes de placement collectif ne peuvent pas avoir pour effet de contourner les règles de placement. Les positions dans les actifs sous-jacents d'un instrument dérivé et les investissements qui sont réalisés par l'organisme de placement collectif doivent donc se traduire dans une position consolidée pour le portefeuille global, lequel peut alors être confronté à chacune des règles de placement selon le « principe de transparence ».

Ce principe de transparence (« look-through ») consiste à regarder au travers des différents niveaux d'intermédiation pour ne tenir compte que des actifs sous-jacents.

Article 22

L'article 91, § 1er, 6°, de la loi impose des limites aux placements que l'institution de retraite professionnelle faits auprès de l'entreprise d'affiliation ou du groupe de cette entreprise car celle-ci est le principal garant de sa solvabilité.

Dit artikel verduidelijkt de draagwijdte van artikel 91, § 1, 6°, van de wet voor wat betreft de andere activa dan de beleggingen sensu stricto, met name de leningen toegestaan door de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening aan de bijdragende onderneming, evenals de vorderingen die de instelling heeft op deze onderneming.

Desalniettemin worden uitgesloten de nog te innen bijdragen waarvan de datum van opeisbaarheid ten hoogste één maand verstreken is (artikel 27, 6°) en de vorderingen die in het kader van een prudentiële vrijstelling als dekking dienen van de technische voorzieningen zoals bepaald in artikel 163, derde lid, van de wet.

Artikel 23

Dit artikel heeft tot doel te vermijden dat een zelfde actief gebruikt wordt voor meerdere doeleinden. Enkel activa die niet bezwaard zijn met een zakelijke zekerheid en die vrij zijn van enige verplichting tegenover derden kunnen aangewend worden als dekking van de pensioenverplichtingen.

De instelling voor bedrijfspensioenvoorziening dient op elk ogenblik te voldoen aan de vereisten inzake de solvabiliteitsmarge en de dekkingswaarden. Een tekort op het één of andere vlak brengt voor de instelling de verplichting met zich mee om een herstelplan voor te leggen. Het spreekt evenwel voor zich dat in geval van tekort, de activa die overeenstemmen met de marge, aangewend zullen worden om een eventueel tekort aan dekkingswaarden aan te vullen.

Meer specifiek gaat het tweede lid over de behandeling van afgeleide instrumenten in dit opzicht.

Naargelang soort afgeleid instrument (future, optie, swap...) dient de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening na te gaan of en in welke mate het afgeleid instrument, de eventuele waarborg en de onderliggende activa als dekkingswaarde kan aanvaard worden.

Men kan bijvoorbeeld het geval van een aankoop of verkoop van futures illustreren.

Bij aankoop of verkoop van een future moet een marge gestort worden bij de verrekeningsinstelling als waarborg voor de future. De initiële marge bedraagt slechts een percentage (bv. 10 %) van de onderliggende activa. De benodigde marge zal schommelen met de evolutie van de marktwaarde van de onderliggende activa. In voorkomend geval dient er bijgestort te worden of zal er teruggestort worden.

Daar de future een uitgestelde aan- of verkoop inhoudt kan men niet enkel de uitgestelde levering als dekkingswaarde aanvaarden, maar moet deze gecompenseerd worden met de uitgestelde betaling. Een andere mogelijkheid is enkel de gestorte marge als dekkingswaarde te aanvaarden, aangezien deze de latente meer- of minwaarde van de future weergeeft. Bovendien is er op de vervaldag van de future dikwijls geen uitwisseling plaats van de onderliggende activa tegen betaling maar wordt er meestal overgegaan tot het betalen of ontvangen van het verschil tussen de marktprijs en de futures

Le présent article précise la portée de l'article 91, § 1er, 6°, de la loi en ce qui concerne d'autres actifs que les placements proprement dits, à savoir les prêts consentis par l'institution à l'entreprise d'affiliation et les créances de l'institution sur cette même entreprise.

Sont toutefois exclues les contributions restant à encaisser dont la date d'exigibilité est échue depuis un mois au maximum (article 27, 6°) et les créances qui sont admises en tant que valeurs représentatives dans le cadre d'une dispense prudentielle visée à l'article 163, alinéa 3, de la loi.

Article 23

Cet article vise à éviter qu'un même actif ne soit utilisé pour plusieurs finalités. Seuls les actifs qui ne sont pas grevés d'un droit réel et qui sont libres de tout engagement vis-à-vis de tiers peuvent être affectés en tant que valeurs représentatives des engagements de retraite.

L'institution de retraite professionnelle doit à tout moment satisfaire aux exigences de marge de solvabilité et de couverture des valeurs représentatives. Une insuffisance sur l'un ou l'autre plan entraîne l'obligation, pour l'institution, de présenter un plan de redressement. Il va de soi cependant qu'en cas d'insuffisance, les actifs correspondant à la marge seront utilisés pour combler une éventuelle insuffisance de valeurs représentatives.

Le second alinéa traite plus spécialement du traitement des instruments dérivés dans ce contexte.

Selon le type d'instrument financier (future, option, swap...), l'institution de retraite professionnelle doit examiner si et dans quelle mesure l'instrument dérivé, la garantie éventuelle et l'actif sous-jacent peut être affecté en tant que valeur représentative.

A titre d'illustration, on peut prendre l'exemple d'un achat ou d'une vente de futures.

En cas d'achat ou de vente d'un future une marge doit être versée à un organisme de compensation en guise de garantie du future. La marge initiale s'élève seulement à un pourcentage (p.ex. 10 %) de l'actif sous-jacent. La marge nécessaire fluctuera en fonction de l'évolution de la valeur de marché de l'actif sous-jacent. Le cas échéant, des versements complémentaires ou des remboursements auront lieu.

Comme le future implique un achat ou une vente différée, on ne peut accepter comme valeur représentative simplement la livraison différée mais il faut aussi que celle-ci soit compensée par le paiement différé. Une autre possibilité est d'accepter comme valeur représentative uniquement la marge versée étant donné que celle-ci reflète la plus ou moins value latente du future. En outre il n'y a souvent, au moment de l'échéance du future, pas de changement de place de l'actif sous-jacent en contrepartie du paiement mais le plus souvent il y a paiement ou encaissement de la différence entre

prijs, hetgeen overeenstemt met de evolutie van de benodigde marge.

Artikel 24

In het kader van het beleggingsbeheer is het niet toegelaten zodanige verbintenissen aan te gaan, zelfs voor wat betreft de vrije reserves, die een negatieve invloed kunnen hebben op de dekkingswaarden en de solvabiliteitsmarge. Hierbij dient voornamelijk gedacht te worden aan het gebruik van afgeleide instrumenten dewelke door hun aard een hefboomeffect kunnen creëren waarbij het mogelijke verlies groter kan zijn dan de vrije reserves en hierdoor dus de dekkingswaarden en de solvabiliteitsmarge in gevaar kan brengen.

Artikel 25

Het prudentiebeginsel legt een grote verantwoordelijkheid bij het besturend orgaan van de instelling. Er wordt dan ook verwacht dat dit orgaan bij het bepalen en uitvoeren van de beleggingspolitiek beschikt over een voldoende kennis en ervaring over de materie en dat zij grondig doch voorzichtig tewerkgaat, waarbij de beleggingspolitiek en de uitvoering ervan continu getoetst wordt aan de bepalingen van het prudentiebeginsel.

Aldus wordt er in dit artikel bepaald dat indien de instelling niet zelf beschikt over de nodige competenties om op professionele wijze het beleggingsbeleid te voeren, zij de hulp dient in te roepen van een extern deskundige. Het gaat hier over een toepassing van artikel 24 van de wet. De CBFA kan de instelling verplichten beroep te doen op een externe deskundige in toepassing van artikel 110 van de wet.

Artikel 26

Het eerste lid bepaalt dat de beleggingsregels van toepassing zijn op elk afzonderlijk vermogen. Deze bepaling is een uitvloeisel van artikel 94 van de wet, die een voorrang invoert ten gunste van de aangeslotenen en de begunstigen op de dekkingswaarden van elk afzonderlijk vermogen, die bovendien afzonderlijk kunnen vereffend worden (artikel 41 van de wet).

Deze bepaling voorkomt, bijvoorbeeld, dat de dekkingswaarden van een afzonderlijk vermogen grotendeels zouden belegd worden in aandelen van eenzelfde onderneming, zelfs indien het geheel van de beleggingen van de instelling het diversificatieprincipe respecteert.

De tweede alinea betreft het beheer van de activa opgesplitst in verschillende beleggingscompartimenten. Bijvoorbeeld in het geval van een vaste bijdragestelsel waarbij de aangeslotenen de keuze hebben om hun bijdragen te beleggen in verschillende beleggingscompartimenten (bv. laag beleggingsrisico – gematigd beleggingsrisico – hoog beleggingsrisico) dient elk van deze compartimenten de bepalingen van dit hoofdstuk te eerbiedigen.

la valeur de marché et le prix des futures, ce qui correspond avec l'évolution de la marge nécessaire.

Article 24

Dans le cadre de la gestion des placements, il n'est pas permis de prendre des engagements, même en ce qui concerne les réserves libres, qui peuvent avoir une influence négative sur les valeurs représentatives et la marge de solvabilité. On songe plus spécialement à l'usage d'instruments dérivés qui, de par leur nature, peuvent créer un effet de levier par lequel la perte peut être plus élevée que les réserves libres et qui peuvent donc mettre en péril les valeurs représentatives et la marge de solvabilité.

Article 25

Le principe de prudence met une grande responsabilité à charge de l'organe dirigeant de l'institution. On s'attend donc à ce que cet organe dispose, dans la détermination et l'exécution de la politique de placement, d'une connaissance et d'une expérience suffisantes de la matière et qu'il procède de manière approfondie mais prudente de telle sorte que la politique de placement et son exécution soit continuellement confrontée aux dispositions du principe de prudence.

Ainsi, il est précisé que, si l'institution ne dispose pas en interne des compétences lui permettant d'effectuer les placements avec tout le professionnalisme requis, elle doit se faire aider par un conseiller externe. Il s'agit d'une application de l'article 24 de la loi. La CBFA peut obliger une institution à faire appel à un conseiller externe en application de l'article 110 de la loi.

Article 26

Le premier alinéa prévoit que les règles en matière de placement s'appliquent par patrimoine distinct. Cette règle est un corollaire de l'article 94 de la loi qui instaure un privilège en faveur des affiliés et bénéficiaires sur les valeurs représentatives de chacun des patrimoines distincts qui peuvent d'ailleurs être liquidés séparément (art. 41 de la loi).

La disposition commentée évite, par exemple, que les valeurs représentatives d'un patrimoine distinct soient investies majoritairement dans des actions d'une même entreprise même si l'ensemble des placements de l'institution respecte le principe de diversification.

Le deuxième alinéa concerne la gestion des actifs répartis entre divers compartiments de placement. Ainsi, dans le cas d'un régime de type prestations définies où les affiliés ont le choix entre différents compartiments de placement (p.ex. faible risque – risque moyen – risque élevé), chaque compartiment doit respecter les dispositions du présent chapitre.

Afdeling II Beleggingscategorieën

Artikel 27

Ten opzichte van de bepalingen van artikel 7 van het voornoemde koninklijk besluit van 7 mei 2000 werd de lijst van toegelaten beleggingscategorieën aangepast om zoveel als mogelijk rekening te houden met de evolutie op de financiële markten. Wat betreft de financiële instrumenten werd verkozen geen limitatieve opsomming op te nemen in dit artikel, maar te verwijzen naar de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, dit uit het oogpunt van de coherentie met andere financiële wetgeving.

Er dient gepreciseerd te worden dat voor wat betreft ten 3°, de uitdrukking « leningen die voldoende waarborgen bieden » de leningen die gewaarborgd zijn door een zakelijk zekerheid, door een kredietinstelling of een verzekeringsonderneming beoogt, zoals bestond in artikel 8, eerste lid, 6° van het koninklijk besluit van 7 mei 2000.

In het huidig kader betreffen de niet-betwiste belastingsvorderingen (punt 7°) voornamelijk de voorheffingen evenals de betaalde en invorderbare BTW.

Artikel 28

Artikel 28 is geïnspireerd op artikel 70 van het koninklijk besluit van 4 maart 2005 met betrekking tot bepaalde openbare instellingen voor collectieve belegging en bevat veiligheidsmaatregelen om te vermijden dat de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening zich verbindt tot het verkopen vanuit een ongedekte positie (« short » positie) die zij niet kan nakomen. Hiermee wordt bedoeld het rechtstreeks of onrechtstreeks verkopen van instrumenten zonder deze instrumenten in zijn bezit te hebben, waardoor de instelling het risico loopt hetzij om instrumenten te moeten verwerven aan een hogere prijs dan de leveringsprijs of hetzij om niet in staat te zijn de onderliggende instrumenten te leveren voor vereffening op vervaldag.

Afgeleide instrumenten die een levering inhouden zijn slechts toegelaten onder de voorwaarden vastgelegd in dit artikel.

Indien de instelling beschikt over de onderliggende activa ter dekking, en zich dus niet in ongedekte positie bevindt (1°), wordt er geen bijkomende voorwaarde voorzien.

In punt 2° wordt de situatie beoogd waarbij de instelling de te leveren onderliggende activa niet heeft, maar wel beschikt over andere activa die makkelijk gebruikt kunnen worden om de te leveren activa te verwerven. Drie voorwaarden dienen vervuld te worden. Vooreerst moeten de activa waarover de instelling beschikt dezelfde risicokenmerken hebben dan de onderliggende activa om belangrijke afwijkingen in de evolutie in

Section II Catégories de placements

Article 27

Par rapport aux dispositions de l'article 7 de l'arrêté royal du 7 mai 2000 précité, la liste des catégories de placements autorisés a été adaptée pour tenir compte autant que possible de l'évolution des marchés financiers. En ce qui concerne les instruments financiers, aucune énumération limitative n'a été retenue dans cet article mais on fait référence à la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers par souci de cohérence avec les autres législations financières.

Il convient de préciser qu'au 3°, l'expression « prêts assortis de garanties suffisantes » vise les prêts garantis par une sûreté réelle, par un établissement de crédit ou une entreprise d'assurance, comme cela était prévu par l'article 8, alinéa 1er, 6°, de l'arrêté royal du 7 mai 2000.

Dans le cadre actuel, les créances d'impôt non contestées (point 7°) concernent essentiellement les précomptes ainsi que la TVA payée et récupérable.

Article 28

L'article 28 est inspiré de l'article 70 de l'arrêté royal du 4 mars 2005 relatif à certains organismes de placement collectif publics. Il contient des mesures destinées à éviter que l'institution de retraite professionnelle prenne des engagements dans des ventes à découvert (position « short ») qu'elle ne puisse respecter. On entend par là, la vente directe ou indirecte d'instruments sans détenir ceux-ci dans le portefeuille de l'institution de sorte que cette dernière court le risque soit de devoir les acquérir à un prix supérieur au prix de livraison ou de ne pas être à même de livrer les instruments sous-jacents pour la liquidation à l'échéance.

Les instruments dérivés impliquant une livraison ne sont permises que dans les conditions fixées par le présent article.

Si l'institution possède les actifs sous-jacents au titre de couverture et n'est donc pas à découvert (point 1), aucune condition additionnelle n'est prévue.

Le 2° vise la situation dans laquelle l'institution n'a pas les actifs sous-jacents à livrer mais possède d'autres valeurs permettant d'acquérir facilement les actifs à livrer. Trois conditions doivent être remplies. Tout d'abord, les actifs que l'institution possède doivent avoir les mêmes caractéristiques de risque que les actifs sous-jacents afin d'éviter des écarts importants entre l'évolution de la valeur de l'actif en possession et la valeur de l'actif sous-

marktwaarde van beide activa te voorkomen. De tweede voorwaarde is een liquiditeitsvereiste voor zowel de activa die de instelling beschikt als de activa die ze dient te leveren. Deze notie van liquiditeit wordt uitvoerig gedefinieerd in het tweede lid. Als derde voorwaarde wordt opgelegd dat de instelling het bijkomend risico, te wijten aan het in-de-plaats-stellen van activa, behoorlijk meet en beheerst.

In het geval van een ongedekte positie (« short » positie), kan het risico waarvan sprake beperkt worden door het vermijden van de materiële levering door gebruik te maken van een centrale verrekeningsinstelling (« clearing house »), die zelf over voldoende garanties beschikt, en mits een systeem van « margin calls » en afwikkeling in contanten bestaat (punt 3°).

De onderliggende activa of andere liquide activa die als dekking van het afgeleid instrument worden aangehouden, kunnen uiteraard niet meer toegewezen worden als dekkingswaarde.

Artikel 29

Dit artikel is een herneming van artikel 10 van het voornoemde koninklijk besluit van 7 mei 2000 en heeft tot doel de liquiditeit van de dekkingswaarden te waarborgen.

Bijzondere aandacht dient te gaan naar afgeleide instrumenten die niet op een gereguleerde markt worden verhandeld. Dergelijke OTC (« over the counter »)-derivaten houden grotere risico's in voor de instelling, zoals het tegenpartijrisico (het mogelijk verlies dat de instelling zou lijden in geval de tegenpartij in gebreke blijft) en het afwikkelingsrisico (het risico dat een afwikkeling via de verrekeningsinstelling niet plaatsvindt zoals verwacht). Indien er gebruik gemaakt wordt van een centrale verrekeningsinstelling, die een systeem van dagelijkse margin calls toepast, wordt dit risico verminderd.

Afdeling III Waarderingsregels

Artikelen 30 tot 35

Deze artikels hernemen voornamelijk de bepalingen van artikel 12, eerste lid van het voormeld koninklijk besluit van 7 mei 2000, weliswaar opgesplitst in zeven artikels voor een betere leesbaarheid.

Voor wat betreft de toepassing van artikel 30 dient er op gewezen te worden dat krachtens artikel 93, derde lid, van de wet, in geval een goed bezwaard is met een zakelijk recht (hypotheek, voorrecht...), enkel het niet bezwaarde deel kan toegewezen worden als dekkingswaarden. Er is niettemin geen dubbel gebruik tussen deze regel en de aftrek van de « voor de verwerving ervan aangegane schulden » voorzien in artikel 30, 1°, van dit ontwerp.

La deuxième condition est une exigence de liquidité qui s'applique tant aux actifs que l'institution possède qu'à ceux qu'elle devra livrer. Cette notion de liquidité est plus amplement définie à l'alinéa 2. La troisième condition est que l'institution doit mesurer et maîtriser le risque supplémentaire que cette substitution d'actifs implique.

Dans le cas d'une position à découvert (position « short »), le risque décrit ci-dessus peut être limité en évitant la livraison physique en faisant appel à un organisme central de compensation (« clearing house ») qui dispose lui-même de suffisamment de garanties et à condition qu'un système d'appel de marges (« margin calls ») et qu'un règlement au comptant existent (point 3°).

Cela va de soi que les actifs sous-jacents ou les autres actifs liquides que possède l'institution au titre de couverture de l'instrument dérivé, ne peuvent être affectés comme valeurs représentatives.

Article 29

La présente disposition reprend l'article 10 de l'arrêté royal du 7 mai 2000. Son objectif est de garantir la liquidité des valeurs représentatives.

Une attention particulière doit être portée aux instruments dérivés qui ne sont pas négociés sur un marché réglementé. Ces instruments dérivés de gré à gré présentent plus de risques pour l'institution, notamment le risque de contrepartie (la perte que peut subir l'institution si la contrepartie reste en défaut) et le risque de dénouement (le risque que le dénouement n'aie pas lieu via l'organisme de compensation comme prévu). Lorsqu'il est fait appel à un organisme central de compensation qui applique un système d'appel de marges quotidien, ce risque est réduit.

Section III Règles d'évaluation

Articles 30 à 35

Ces articles reprennent, pour l'essentiel, les dispositions de l'article 12, alinéa 1er, de l'arrêté royal du 7 mai 2000 précité, lequel a été subdivisé en sept articles pour une meilleure lisibilité.

Pour l'application de l'article 30, il convient de rappeler qu'en vertu de l'article 93, alinéa 3, de la loi, si un bien est grevé d'un droit réel (hypotheek, privilège...), seule la partie non grevée peut être affectée en tant que valeur représentative. Il n'y a toutefois pas de double emploi entre cette règle et la déduction des « dettes contractées pour leur acquisition » prévue à l'article 30, 1°, du projet d'arrêté.

In artikel 31 wordt met « aanschaffingsprijs » bedoeld, bijvoorbeeld, de aankoop van een terrein, materialen, uitrustingen en allerhande benodigdheden, evenals de erelonen en andere lonen verbonden aan de aanschaffing van een onroerend goed.

Niettegenstaande dat voor de bepaling van de affectatiewaarde van een vastgoed, waarvoor de marktwaarde niet kan worden bepaald, de gewone afschrijvingen niet in rekening moeten worden gebracht van de aanschaffingswaarde, is dit wel het geval met uitzonderlijke afschrijvingen of waardeverminderingen (indien er geen sprake van een afschrijvingsplan). Dergelijke uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen zullen plaatsvinden in uitzonderlijke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld een brand, die wel degelijk een blijvende invloed hebben op de waarde van het onroerend goed

In artikel 35 wordt met « andere activa » bedoeld, bijvoorbeeld, schulden op de verzekeraar, het deel van de herverzekeraar... Deze bepaling is een herneming van artikel 12, 5° van het koninklijk besluit van 7 mei 2000.

Artikel 36

Afgeleide instrumenten kunnen niet alleen gebruikt worden door de instelling als beleggingsinstrument, maar ook als dekking ten opzichte van dekkingswaarden (hedging). Naargelang het gebruik is er een andere wijze van waardering. In geval van een belegging zal het afgeleid instrument als dekkingswaarde geaffecteerd worden aan marktwaarde, in geval van hedging zal de affectatiewaarde van de betreffende dekkingswaarde aangepast worden aan de derivatenpositie. Het afgeleid instrument wordt in dat geval niet afzonderlijk gewaardeerd.

Afdeling IV Andere beleggingsregels

Artikel 37

Er wordt gebruikgemaakt van de mogelijkheid die de wet laat om de diversificatieregels vermeld in artikel 91, § 1, 5°, en de beperking in beleggingen in de bijdragende ondernemingen vermeld in artikel 91, § 1, 6°, niet toe te passen op Staatsobligaties.

Dit artikel verwijst niet meer naar de zone A zoals bedoeld in de richtlijn 89/647/EG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 18 december 1989 betreffende een solvabiliteitsratio voor kredietinstellingen.

Er wordt verwezen naar de richtlijn 2006/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen en meer in het bijzonder naar de bijlage VI. Deze bijlage groepeerde de centrale overheden en de centrale banken, evenals de regionale en lokale overheden, in verschillende

A l'article 31, par « prix d'acquisition », on entend, par exemple, l'achat du terrain, des matériaux, des équipements et fournitures diverses ainsi que les honoraires et les salaires de toutes sortes liés à l'acquisition d'un immeuble.

Malgré le fait que, pour la fixation de la valeur d'affectation d'un immeuble dont la valeur de marché ne peut pas être déterminée, les amortissements ordinaires ne doivent pas être pris en compte dans la valeur d'acquisition, ceci est bien le cas pour les amortissements exceptionnels ou les réductions de valeur (s'il n'y a pas de plan d'amortissement). Ces amortissements exceptionnels et ces réductions de valeur doivent être effectués dans des circonstances exceptionnelles telles que, par exemple, un incendie, qui ont une influence durable sur la valeur de l'immeuble.

A l'article 35, les « autres actifs » visent, par exemple, les créances sur les assureurs, les parts de réassureurs... Cette disposition est reprise de l'article 12, 5°, de l'arrêté du 7 mai 2000.

Article 36

L'institution peut utiliser des instruments dérivés non seulement comme instruments de placement mais aussi comme couverture des valeurs représentatives (hedging). La valeur d'affectation diffère selon l'usage. En cas de placement, l'instrument dérivé affecté comme valeur représentative sera évalué à sa valeur de marché. Dans le cas de couverture, la valeur d'affectation de l'actif représentatif correspondant sera adaptée en fonction de la position sur instruments dérivés. Dans un tel cas, l'instrument dérivé n'est pas évalué de manière séparée.

Section IV Autres règles de placement

Article 37

Il est fait usage de la possibilité laissée par la loi de ne pas appliquer aux obligations d'État la règle de diversification de l'article 91, § 1er, 5°, ni la limite des placements des entreprises d'affiliation de l'article 91, § 1er, 6°.

Le présent article ne fait plus référence à la zone A visée par la directive 89/647/CE du Conseil des Communautés européennes du 18 décembre 1989 relative à un ratio de solvabilité des établissements de crédit.

Il est fait référence à la directive 2006/48/CE du Parlement européen et du Conseil du 14 juin 2006 concernant l'accès à l'activité des établissements de crédit et son exercice et plus précisément à son annexe VI. Cette annexe classe les administrations centrales et les banques centrales, ainsi que les autorités régionales et locales, en différentes catégories selon deux méthodes. La première

categorieën volgens twee methodes. De eerste (tabel 1 van bijlage VI) doet beroep op kredietbeoordelingen vastgesteld door externe kredietbeoordelingsinstellingen (EKBI). De tweede (tabel 2 van bijlage VI) doet beroep op kredietbeoordelingen vastgesteld door exportkredietverzekeringssmaatschappijen (EKV). De EKBI en EKV worden door de CBFA aangewezen in het kader van de omzetting van de voormelde richtlijn 2006/48/EG.

Wat België betreft, wordt onder Staatsobligaties verstaan, onder andere, OLO's, Schatkistcertificaten en andere overheidsobligaties. Voor de overige Staten, overheden en organisaties van internationaal publiek recht worden gelijkaardige obligaties bedoeld.

Artikel 38

Artikel 38 betreft de lokalisatie van de dekkingswaarden en heeft tot doel de blokkering van de dekkingswaarden mogelijk te maken, zoals voorzien in de artikels 119 tot 121 van de wet.

De eerste paragraaf definieert de notie van lokalisatie op dezelfde wijze als artikel 10, § 2, derde lid van het koninklijk besluit van 22 februari 1991 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen.

De tweede paragraaf legt de regels vast met betrekking tot de lokalisatie van de dekkingswaarden. Het herneemt de leden 3 tot 5 van artikel 6 van het voormeld koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de voorzorgsinstellingen.

De algemene regel is dat dat dekkingswaarden zich dienen te bevinden in de Europese Economische Ruimte.

De roerende activa gelokaliseerd buiten de Europese Economische Ruimte worden ook als dekkingswaarden aanvaard, op voorwaarde dat zij zich bevinden bij een kredietinstelling of een beleggingsonderneming toegelaten door een toezichthouder vergelijkbaar met de CBFA en zij op een effectenrekening zijn geplaatst bij een kredietinstelling of een beleggingsonderneming toegelaten in de Europese Economische Ruimte.

Het laatste lid moet toelaten aan de CBFA om tot blokkering van de effectenrekening in toepassing van de voornoemde artikels 119 tot 121 over te gaan bij de depositohouders die niet gevestigd zijn in België.

Artikel 39

Artikel 39 is een herneming van artikel 6, leden 7 tot 9 van het voornoemd koninklijk besluit van 7 mei 2000.

Dit artikel stelt dat er geen beperkingen gelden op beleggingen in andere muntsoorten dan de euro, zolang deze convertibel zijn in euro zonder wisselrestricties.

(tableau 1 de l'annexe VI) fait appel aux évaluations de crédits établies par des OEEC. La seconde fait appel aux évaluations de crédit établies par des organismes de crédit à l'exportation (tableau 2 de l'annexe VI). Les OEEC et les OCE sont désignées par la CBFA dans le cadre de la transposition de la directive 2006/48/CE précitée.

Par obligations d'État, on vise, pour la Belgique, entre autres, les OLO, les certificats de Trésorerie et les autres obligations publiques, ainsi que, pour les autres États, autorités et organisations de droit international public, les obligations similaires.

Article 38

L'article 38 concerne la localisation des valeurs représentatives. L'objectif est de rendre possible le « blocage » des valeurs représentatives comme prévu par les articles 119 à 121 de la loi.

Le premier paragraphe définit la notion de localisation de la même manière que l'article 10, § 2, al. 3, de l'arrêté royal du 22 février 1991 portant règlement général relatif au contrôle des entreprises d'assurances.

Le second paragraphe fixe les règles applicables en matière de localisation des valeurs représentatives. Il reprend les alinéas 3 à 5 de l'article 6 de l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance.

En règle générale, les valeurs représentatives doivent être localisées dans l'Espace économique européen.

Des valeurs mobilières localisées en dehors de l'Espace économique européen sont admises comme valeurs représentatives à condition que ces valeurs se trouvent auprès d'un établissement de crédit ou d'une société d'investissement agréé par un organisme de contrôle comparable à la CBFA et qu'elles soient placées sur un compte titres ouvert auprès d'un établissement de crédit ou d'une société d'investissement agréé dans l'Espace économique européen.

Le dernier alinéa doit permettre à la CBFA de bloquer, en application des articles 119 à 121 précités, les comptes titres des dépositaires qui ne sont pas établis en Belgique.

Article 39

L'article 39 est repris de l'article 6, alinéas 7 à 9, de l'arrêté royal du 7 mai 2000 précité.

Cet article ne pose aucune limite concernant la monnaie dans laquelle les placements doivent être libellés pour autant que ces monnaies soient convertibles en euro sans restriction.

Bovendien blijft het mogelijk, zoals reeds het geval was in artikel 6, laatste lid, van het voornoemd koninklijk besluit van 7 mei 2000, dat de dekkingswaarden onbepaald kunnen belegd worden in de muntsoort van de verbintenissen, ongeacht deze convertibel is in euro of er wisselrestricties gelden.

Afdeling V Toezicht

Artikel 40

Dit artikel laat de mogelijkheid aan instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening om een afwijking te vragen van de bepalingen van de Afdelingen II tot en met IV, op basis van een dossier waarin zij de redenen van de aanvraag omstandig uiteenzet, met bijzondere aandacht voor de naleving van het prudentiebeginsel. Deze bepaling werd overgenomen uit de artikelen 7, 14° en 8, voorlaatste lid van het koninklijk besluit van 7 mei 2000 betreffende de activiteiten van de verzorgingsinstellingen. Het betreft ook een toepassing van het algemeen prudentiebeginsel van artikel 91 van de WIBP, dat eerder een kwalitatieve dan een kwantitatieve benadering vooropstelt.

Artikel 41

Dit artikel is een omzetting van artikel 18, § 6, van de Richtlijn, dat toelaat striktere regels t.a.v. een IBP te nemen om rekening te houden met diens bijzondere situatie.

Als de CBFA van oordeel is dat het prudentiebeginsel (artikel 91 van de WIBP) niet wordt nageleefd of doordat de specifieke situatie of de beheersstructuur van een bepaalde instelling de naleving van het prudentiebeginsel niet kan gewaarborgd worden, kan zij zich verzetten tegen de beleggingen of de affectatiewaarde ervan verwerpen.

Daar het prudentiebeginsel uitgaat van een ruime verantwoordelijkheid voor de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening om zijn beleggingsbeleid te bepalen en uit te voeren zonder beschermd te worden door kwantitatieve beleggingsbeperkingen opgelegd door de reglementering, is het noodzakelijk dat de instelling deze verantwoordelijkheid kan opnemen en hiervoor de nodige interne structuren voorziet.

Meer bepaald moet zij in staat zijn om de impact te kunnen inschatten die haar beleggingsbeleid zal hebben op, enerzijds, de veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en rentabiliteit van de dekkingswaarden en, anderzijds, de samenhang met de verbintenissen.

Zij dient hierbij op professionele wijze tewerk te gaan, waarbij zij steunt op interne expertise of beroep doet op externe deskundigheid.

Indien blijkt dat de instelling deze verantwoordelijkheid niet aankan wegens het gebrek aan of onvoldoende uitgebouwde interne structuren of het gebrek aan voldoende kennis en ervaring, is het

En outre, on a maintenu la possibilité actuellement prévue par l'article 6, dernier alinéa, de l'arrêté royal du 7 mai 2000 de libeller toutes les valeurs représentatives dans la monnaie des engagements malgré le fait que celle-ci ne soit pas convertible en euro ou qu'il existe des restrictions de change.

Section V Contrôle

Article 40

Cet article donne la possibilité à une institution de retraite professionnelle de demander une dispense des dispositions des Sections II à IV, sur la base d'un dossier dans lequel elle expose les raisons de la demande, avec une attention particulière pour le respect du principe de prudence. Cette disposition est reprise des articles 7, 14° et 8 avant dernier alinéa de l'arrêté royal du 7 mai 2000 relatif aux activités des institutions de prévoyance. Il s'agit également d'une application du principe général de prudence de l'article 91 de la LIRP, qui postule une approche plus qualitative que quantitative.

Article 41

Cet article transpose l'article 18, § 6, de la directive qui permet de prendre des règles plus strictes envers une IRP pour tenir compte de sa situation particulière.

Lorsqu'elle estime que le principe de prudence (article 91 de la LIRP) n'est pas respecté ou qu'en raison de la situation spécifique ou de la structure de gestion d'une institution le respect du principe de prudence ne peut être garanti, la CBFA peut s'opposer aux placements ou rejeter la valeur d'affectation de ceux-ci.

Le principe de prudence implique une grande responsabilité des institutions de retraite professionnelle dans la détermination et l'exécution de leur politique de placement sans qu'elles soient protégées par une réglementation qui impose des limites quantitatives aux placements. Il est donc nécessaire que l'institution puisse assumer cette responsabilité et prévoit la structure interne nécessaire à cette fin.

Plus précisément, elle doit être en mesure d'évaluer l'impact que sa politique de placement aura sur, d'une part, la sécurité, la qualité, la liquidité et la rentabilité des valeurs représentatives et, d'autre part, sur la cohérence avec les engagements.

Elle doit à ce propos procéder d'une manière professionnelle qui s'appuie sur une expertise interne ou fait appel à une expertise externe.

S'il apparaît que l'institution ne peut assumer cette responsabilité en raison d'une structure interne insuffisamment élaborée ou par manque d'une connaissance et d'une expérience suffisante, il est

aangewezen terug te grijpen naar de kwantitatieve beleggingsregels, in casu deze van toepassing op de levensverzekeringsmaatschappijen.

Hoofdstuk VI Aangewezen actuarissen

Artikel 109 van de wet herneemt de bepalingen van artikel 40*bis* van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, die de voorzorgsinstellingen en de pensioenkassen verplicht één of meerdere actuarissen aan te wijzen die in verschillende situaties een advies moeten geven.

Zoals artikel 40*bis* van de voormelde wet, bepaalt artikel 109 van de wet dat de Koning « de voorwaarden waaraan die actuarissen moeten voldoen voor wat betreft zowel hun aanwijzing als hun opdracht » vaststelt.

Voorliggend hoofdstuk is in ruime mate geïnspireerd op de bepalingen van het koninklijk besluit van 22 november 1994 houdende uitvoering van artikel 40*bis* van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen met betrekking tot het bepalen van de voorwaarden waaraan actuarissen moeten voldoen.

Artikel 42

Dit artikel herneemt grotendeels de bepalingen van artikel 1 van het voormelde koninklijk besluit van 22 november 1994 wat de voorwaarden aangaat waaraan moet worden voldaan om door een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening als actuaaris te kunnen worden aangewezen.

De benaming van het diploma dat vereist is om de functie van aangewezen actuaaris te kunnen uitoefenen werd aangepast aan de Bologna-hervorming in het hoger onderwijs. Ten gevolge van deze hervorming zal het bedoelde diploma in de toekomst een « master »-diploma zijn. Uiteraard zullen houders van de diploma's vermeld in het voormeld koninklijk besluit van 22 november 1994 de functie van aangewezen actuaaris (verder) kunnen uitoefenen voor zover ze aan de overige voorwaarden voldoen.

Artikel 43

Artikel 43 vermeldt de functies waarmee de functie van aangewezen actuaaris niet verenigbaar is. De niet-verenigbare functies vermeld in voormeld koninklijk besluit en in de mededeling P. 31 van 9 november 2001 van de CBFA (vroeger Controle-dienst voor de Verzekeringen) betreffende de actuaaris(sen) aangewezen door de voorzorgsinstellingen en de pensioenkassen, werden hierin, enigszins aangepast, gegroepeerd. Bovendien werd toegevoegd dat de functie van aangewezen actuaaris ook niet verenigbaar is met functies die zijn onafhankelijkheid in gevaar kunnen brengen. Het gaat, bijvoorbeeld, om leidinggevende functies in bepaalde externe dienstverleners van de instelling. Dit begrip zou kunnen verduidelijkt worden aan de

indiquée de se baser à nouveau sur des règles de placement quantitatives, en l'espèce celles qui sont applicables aux entreprises d'assurances.

Chapitre VI Actuaires désignés

L'article 109 de la loi reprend les dispositions de l'article 40*bis* de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, qui obligeait les institutions de prévoyance et les caisses de pensions à désigner un ou plusieurs actuaires chargé de donner des avis dans diverses situations.

Tout comme l'article 40*bis* de la loi précitée, l'article 109 de la loi stipule que le Roi fixe « les conditions auxquelles doivent satisfaire ces actuaires en ce qui concerne tant leur désignation que l'exercice de leur mission ».

Le présent chapitre est largement inspiré des dispositions de l'arrêté royal du 22 novembre 1994 portant exécution de l'article 40*bis* de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances, en ce qui concerne la fixation des conditions auxquelles doivent satisfaire les actuaires.

Article 42

Cet article reprend largement les dispositions de l'article 1er de l'arrêté royal du 22 novembre 1994 précité en matière de conditions permettant d'être désigné en qualité actuaire par une institution de retraite professionnelle.

La dénomination du diplôme requis pour exercer les fonctions d'actuaire désigné a été adaptée à la réforme de Bologne en matière d'enseignement supérieur. En conséquence de cette réforme, le diplôme visé sera dorénavant celui de « master ». Il est évident que les porteurs des diplômes mentionnés dans l'arrêté royal du 22 novembre 1994 peuvent (encore) exercer la fonction d'actuaire désigné pour autant qu'ils satisfassent aux autres conditions.

Article 43

L'article 43 mentionne les fonctions que l'actuaire désigné ne peut exercer. Les fonctions incompatibles qui étaient énumérées dans l'arrêté royal précité et la communication P. 31 du 9 novembre 2001 de la CBFA (anciennement de l'Office de Contrôle des Assurances) concernant les actuaires désignés par les institutions de prévoyance et les caisses de pension, ont été regroupées ici moyennant quelques adaptations. En outre, on a ajouté que la fonction d'actuaire désigné est incompatible des fonctions qui peuvent mettre en péril son indépendance. Il s'agit, par exemple, de fonctions dirigeantes dans certains prestataires de services externes de l'institution. Cette notion pourra être précisée par le biais de

hand van circulaire van de CBFA. Zij dient tevens beoordeeld te worden rekening houdend met concrete situaties.

Deze bepaling is bedoeld om de onafhankelijkheid van de actuaris te verhogen en belangenconflicten tussen de verschillende functies te voorkomen.

Artikel 44

Artikel 44 werd grotendeels overgenomen uit de voormelde mededeling P. 31 van de Controledienst voor de Verzekeringen.

Het verduidelijkt de opdracht van de aangewezen actuaris, die niet die is van een controleur maar die bestaat uit het geven van adviezen aan de leiding van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening. Die adviezen worden verstrekt in twee types van omstandigheden.

Het gaat in de eerste plaats over punctuele situaties zoals het instellen of wijzigen van een pensioenregeling. Het advies heeft betrekking op de actuariële-technische methoden, gebruikt voor de financiering, de samenstelling van de technische voorzieningen of nog de verzekering en herverzekering.

Het gaat daarnaast over een jaarlijks advies dat de actuaris moet verstrekken over alles wat vanuit actuariële oogpunt betrekking heeft op het beheer van de pensioenregelingen.

Het tweede lid van het toegelichte artikel preciseert dat de adviezen in eerste instantie bestemd zijn voor de leidinggevende organen van de instelling. Het betreft in alle gevallen de raad van bestuur, waaraan nog andere operationele organen, bevoegd voor één of ander aspect van het beheer van de instelling kan worden toegevoegd, bijvoorbeeld een beleggingscomité. In beginsel worden de adviezen niet aan de CBFA overgemaakt. Deze laatste kan echter altijd een kopie vragen in het kader van zijn prudentiële controleopdracht, op grond van, onder andere, artikel 97, tweede lid van de wet.

Artikelen 45 en 46

Deze artikelen hernemen de bepalingen van de artikelen 3 en 5 van het voormelde besluit van 22 november 1994.

Het eerste artikel legt de bijwerking op van de gegevens aangaande de aangewezen actuarissen.

Het tweede heeft betrekking op het dossier dat de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening voorafgaandelijk aan de aanwijzing van een actuaris aan de CBFA moet overmaken. De CBFA kijkt op basis van dat dossier na of de actuaris voldoet aan de voorwaarden om de voorgestelde opdracht uit te voeren.

Het verduidelijkt eveneens dat de aanwijzing van de actuaris onderworpen is aan het voorafgaand akkoord van de CBFA en dat deze haar akkoord kan intrekken indien de actuaris niet meer voldoet aan de voorwaarden met betrekking tot de aanwijzing of indien hij zijn opdracht niet meer op een toereikende wijze uitoefent.

circulaires de la CBFA. Elle doit aussi s'apprécier en tenant compte des situations concrètes.

L'objectif de cette disposition est d'augmenter l'indépendance de l'actuaire en évitant des conflits d'intérêts entre diverses fonctions.

Article 44

L'article 44 est repris, dans ses grandes lignes, de la communication P. 31 de l'Office de Contrôle des Assurances.

Il précise la mission de l'actuaire désigné, qui n'est pas celle d'un contrôleur mais qui consiste à donner des avis aux dirigeants de l'institution de retraite professionnelle. Ces avis sont rendus dans deux types de situation.

Il s'agit d'abord de situations ponctuelles telles que l'instauration ou la modification du régime de pension. L'avis porte sur les méthodes technico-actuarielles utilisées pour le financement, la constitution des provisions techniques ou encore l'assurance et la réassurance.

Il s'agit par ailleurs de l'avis annuel que l'actuaire doit émettre concernant tout ce qui, d'un point de vue actuariel, touche à la gestion des régimes de retraite.

Le second alinéa de l'article commenté précise que les avis sont destinés, en première instance, aux organes dirigeants de l'institution. Il s'agit, dans tous les cas du conseil d'administration auquel peuvent s'ajouter les autres organes opérationnels compétents pour l'un ou l'autre aspect de la gestion de l'institution, par exemple un comité chargé des placements. En principe, les avis ne sont pas communiqués à la CBFA. Cette dernière peut toutefois en demander copie dans le cadre de sa mission de contrôle prudentiel sur la base, entre autres, de l'article 97, alinéa 2, de la loi.

Articles 45 et 46

Ces articles reprennent les dispositions des articles 3 et 5 de l'arrêté du 22 novembre 1994 précité.

Le premier article impose une mise à jour des données relatives aux actuaires désignés.

Le second concerne le dossier que l'institution de retraite professionnelle doit faire parvenir à la CBFA préalablement à la désignation de l'actuaire. Sur la base de ce dossier, la CBFA vérifie si l'actuaire répond aux conditions pour pouvoir exercer la mission proposée.

Il précise également que la désignation de l'actuaire est soumise à l'accord préalable de la CBFA et que celle-ci peut retirer son accord si l'actuaire ne satisfait plus aux conditions relatives à sa désignation ou s'il n'exerce plus sa mission de manière satisfaisante.

Hoofdsuk VII Herstelplan

Artikel 47

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan het herstelplan moet voldoen dat de instelling aan de CBFA moet voorleggen wanneer ze niet meer voldoet aan de bepalingen van artikel 116 van de wet aangevuld met de bepalingen van dit besluit, onder andere :

- 1° de vereisten betreffende de samenstelling van de solvabiliteitsmarge zoals bepaald krachtens de artikelen 7 tot 13 ;
- 2° de vereisten inzake de dekking van de technische voorzieningen door dekkingswaarden, bepaald krachtens de artikelen 15 tot 19, en inzake de beleggingsregels voor deze waarden overeenkomstig de bepalingen opgelegd krachtens de artikelen 20 tot 42.

Een herstelplan kan verschillende maatregelen bevatten en moet aangepast worden aan de concreet vastgestelde tekortkomingen.

Zo zal bijvoorbeeld een instelling die pensioenregelingen beheert die dekking bieden tegen biometrische risico's of in een beleggingsrendement of een hoogte van uitkeringen voorzien bij een onvoldoende afdekking van technische voorzieningen zoals voorgeschreven in artikel 16 en 17 van dit besluit een herstelplan moeten voorleggen. Het plan kan verschillende herstelmaatregelen bevatten, gaande van een aanpassing of een volledige herziening van het financieringsplan, een aanpassing van de beleggingspolitiek of de verplichting tot bijstorten van de bijdragende onderneming.

De opgelegde maatregelen zullen vanzelfsprekend afhankelijk zijn van de aard en de grootte van het tekort alsook van de verwachte tijdspanne waarbinnen de financiële stabiliteit van de instelling zal zijn aangetast. Wanneer, bijvoorbeeld, de technische voorzieningen lager liggen dan de ondergrens bedoeld in artikel 17, zullen striktere maatregelen nodig zijn dan in het geval waarin de voorzieningen, door met name economische omstandigheden, niet meer afgedekt zijn in het licht van de duurzaamheid van de verplichtingen op lange termijn. Met andere woorden de herstelmaatregelen kunnen verschillen afhankelijk van de situatie waarin solvabiliteit op lange of korte termijn in gevaar is.

Ten slotte dient bij het opmaken van het herstelplan rekening gehouden te worden met het risicoprofiel van zowel de pensioeninstelling als dat van de bijdragende onderneming.

Deze voorwaarden stemmen overeen met de bepalingen terzake van artikel 16, § 2, van de richtlijn.

Chapitre VII Plan de redressement

Article 47

Cet article détermine les conditions auxquelles doit satisfaire le plan de redressement que l'institution de retraite professionnelle doit soumettre à la CBFA lorsqu'elle ne satisfait plus aux dispositions de l'article 116 de la loi, complétées par celles du présent arrêté, notamment :

- 1° les exigences en matière de constitution de la marge de solvabilité imposées par les articles 7 à 13 ;
- 2° les exigences concernant la couverture des provisions techniques par des valeurs représentatives, imposées par les articles 15 à 19 ainsi que les règles de placement de ces valeurs représentatives imposées conformément aux articles 20 à 42.

Un plan de redressement peut comporter diverses mesures et doit être adapté aux déficits concrètement constatés.

Ainsi par exemple, une institution qui gère des régimes de retraite prévoyant une couverture contre les risques biométriques ou un rendement des placements ou un niveau donné des prestations devra déposer un plan de redressement dans le cas d'une couverture insuffisante des provisions techniques prescrites par les articles 16 et 17 du présent arrêté. Le plan peut comporter diverses mesures comme une adaptation ou une révision complète du plan de financement, une adaptation de la politique des placements ou l'obligation d'un versement par l'entreprise d'affiliation.

Les mesures imposées dépendront naturellement de la nature et de l'importance du déficit ainsi que du laps de temps nécessaire à la restauration de la stabilité financière de l'institution. Lorsque, par exemple, les provisions techniques sont inférieures à la limite de l'article 17, de plus strictes mesures sont nécessaires que dans le cas où les provisions techniques, notamment en raison des circonstances économiques, ne sont plus couvertes à la lumière de la durabilité des engagements à long terme. En d'autres mots, les mesures de redressement peuvent différer selon que c'est la solvabilité à court ou à long terme qui est menacée.

Enfin, dans l'élaboration du plan, il faut tenir compte du profil de risque tant de l'institution de retraite professionnelle que de l'entreprise d'affiliation.

Ces conditions correspondent aux dispositions de l'article 16, § 2, de la directive.

Artikel 48

In het geval een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening verschillende afzonderlijke vermogens heeft ingericht (zie artikel 80 van de wet), is het mogelijk dat de moeilijkheden niet alle vermogens treffen. Het herstelplan kan dan ook beperkt worden tot de betrokken afzonderlijke vermogens.

Hoofdstuk VIII Overgangsbepalingen

Artikel 49

Deze bepaling kent aan de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening een termijn van twee jaar toe voor de aanpassing van hun statuten of beheersovereenkomst bedoeld in de artikelen 6 en 7.

Artikel 50

Artikel 9, § 1, 4°, laat toe de solvabiliteitsmarge te herleiden tot het deel van de risico's van de instelling voor bedrijfspensioenvoorziening die niet aan een verzekeraar of herverzekeraar worden afgestaan. Die vermindering speelt zonder beperking voor een in de Europese Economische Ruimte gevestigde verzekeraar of herverzekeraar. Wanneer de verzekeraar of herverzekeraar buiten de Europese Economische Ruimte is gevestigd, wordt de vermindering beperkt tot 50 % tenzij hij over een toelating beschikt die door de CBFA als gelijkwaardig wordt beoordeeld.

Zoals hoger reeds vermeld voorziet de richtlijn 2005/68/EG in een prudentieel toezicht op de herverzekeringsondernemingen gevestigd in de Europese Economische Ruimte. Dat toezicht voorziet ondermeer in een toelating van de herverzekeraars door de bevoegde autoriteiten van de Lidstaat van herkomst. Het is evenwel mogelijk dat op de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van voorliggend besluit aangaande de solvabiliteitsmarge, nog niet alle Lidstaten van de Europese Economische Ruimte de richtlijn 2005/68/EG zullen hebben omgezet zodat de herverzekeringsondernemingen van die Lidstaten nog niet over een toelating zullen kunnen beschikken op de datum van inwerkingtreding van dit besluit. In dat geval mag de vermindering van de marge in toepassing van artikel 9, § 1, 4°, c), niet lager liggen dan 50 %.

Voorliggend artikel wijkt af van die grens ten einde de huidige regel te behouden en een onbeperkte vermindering toe te laten in geval van overdracht aan een herverzekeringsonderneming, gevestigd in de Europese Economische Ruimte.

Die vermindering zonder beperking is mogelijk mits aan drie voorwaarden is voldaan. Allereerst moet de maatschappelijke zetel van de herverzekeraar in een Lidstaat van de Europese Economische Ruimte zijn gesitueerd. Vervolgens moet die Lidstaat de richtlijn 2005/68/EG niet hebben omgezet, of tenminste niet volledig hebben omgezet zodat de herverzekeraar nog geen toelating kan vragen,

Article 48

Dans le cas où l'institution de retraite professionnelle a créé plusieurs patrimoines distincts (voir l'article 80 de la loi), il est possible que les difficultés ne concernent pas l'ensemble de ces patrimoines. Le plan de redressement peut alors se limiter aux patrimoines concernés.

Chapitre VIII Dispositions transitoires

Article 49

Cette disposition accorde un délai de deux ans aux institutions de retraite professionnelle pour adapter leurs statuts ou les conventions de gestion visées aux articles 6 et 7.

Article 50

L'article 9, § 1er, 4°, permet de ramener l'exigence de la marge de solvabilité à la partie des risques que l'institution de retraite professionnelle ne cède pas à un assureur ou à un réassureur. Pour un assureur ou un réassureur établi dans l'Espace économique européen, cette réduction joue sans limite. Si l'assureur ou le réassureur est établi en dehors de l'Espace économique européen, la réduction est limitée à 50 %, sauf s'il dispose d'un agrément jugé équivalent par la CBFA.

Comme dit plus haut, la directive 2005/68/CE prévoit un contrôle prudentiel des entreprises de réassurance établies dans l'Espace économique européen. Ce contrôle prévoit, entre autres, que les réassureurs devront être agréés par les autorités compétentes de l'État membre d'origine. Toutefois, il est possible qu'à la date d'entrée en vigueur des dispositions du présent arrêté relatives à la marge de solvabilité, tous les États membres de l'Espace économique européen n'auront pas transposé la directive 2005/68/CE ou ne l'auront transposée que de manière partielle de sorte que les entreprises de réassurance de ces États membres ne pourront pas obtenir d'agrément à la date d'entrée en vigueur du présent arrêté. Dans un tel cas, en application de l'article 9, § 1, 4°, c), la réduction de l'exigence de marge due à la réassurance ne peut être inférieure à 50 %.

Le présent article vise à déroger à cette limite afin de maintenir la règle actuelle et de permettre une réduction sans limite en cas de cession auprès d'une entreprise de réassurance établie dans l'Espace économique européen.

Cette réduction sans limite est possible si trois conditions sont remplies. Tout d'abord, le réassureur doit avoir son siège social dans un État membre de l'Espace économique européen. Ensuite, cet État membre ne doit pas avoir déjà transposé la directive 2005/68/CE ou, du moins, ne pas l'avoir totalement transposé de telle sorte que le réassureur ne puisse demander un

bijvoorbeeld omdat er overgangsbepalingen zijn voorzien. Ten slotte moet de herverzekeraar voldoen aan de voorwaarden bepaald door de CBFA.

Artikel 51

Dit artikel betreft een overgangsmaatregel met betrekking tot de bepalingen van artikel 27 inzake de beleggingscategorieën.

Artikel 27, 1° verwijst naar artikel 2, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Deze bepaling zal binnenkort gewijzigd dienen te worden naar aanleiding van de omzetting van de Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad (MIFID).

In afwachting van deze omzetting en om te voorkomen dat de beleggingsmogelijkheden ten opzichte van de huidige situatie ingeperkt worden, wordt er voorgesteld de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening toe te laten verder te beleggen in de categorieën die al toegelaten waren door artikel 7, 1° tot 5°, van het koninklijk besluit van 7 mei 2000.

Hoofdstuk IX Opheffings- en wijzigingsbepalingen

Afdeling I Wijziging van het koninklijk besluit van 22 november 1994

Artikel 52 tot 56

De bepalingen inzake de door de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening aangewezen actuarissen maken voortaan het voorwerp uit van Hoofdstuk VI van dit besluit. Het was dan ook nodig in het koninklijk besluit van 22 november 1994 houdende uitvoering van artikel 40*bis* van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen met betrekking tot het bepalen van de voorwaarden waaraan actuarissen moeten voldoen, alle verwijzingen naar de voorzorgsinstellingen en de pensioenkasen te schrappen.

Aangezien de CBFA belast is met het toezicht op zowel de verzekeringsondernemingen als de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, zal ze erover waken dat de vereisten inzake actuarissen rekening houden met een gelijke behandeling van de twee betrokken sectoren.

agrément, par exemple parce que des dispositions transitoires ont été prévues. Enfin, le réassureur doit satisfaire aux conditions prévues par la CBFA.

Article 51

Cet article constitue une mesure transitoire relative aux dispositions de l'article 27 concernant les catégories de placement.

Le 1° de l'article 27 fait référence à l'article 2, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers. Cette disposition doit prochainement être modifiée pour transposer la Directive 2004/39/CE du Parlement européen et du Conseil du 21 avril 2004 concernant les marchés d'instruments financiers, modifiant les directives 85/611/CEE et 93/6/CEE du Conseil et la directive 2000/12/CE du Parlement européen et du Conseil et abrogeant la directive 93/22/CEE du Conseil (MIFID).

En attendant cette transposition et pour ne pas réduire les possibilités de placement par rapport à la situation actuelle, il est proposé de permettre aux institutions de retraite professionnelle de continuer de placer les valeurs représentatives dans les catégories qui étaient autorisées par l'article 7, 1° à 5°, de l'arrêté royal du 7 mai 2000.

Chapitre IX Dispositions abrogatoires et modificatives

Section première Modification de l'arrêté royal du 22 novembre 1994

Articles 52 à 56

Les dispositions relatives aux actuaires désignés par les institutions de retraite professionnelle font désormais l'objet du Chapitre VI du présent arrêté. Il convient donc de supprimer dans l'arrêté royal du 22 novembre 1994 portant exécution de l'article 40*bis* de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des entreprises d'assurances en ce qui concerne la fixation des conditions auxquelles doivent satisfaire les actuaires toutes les références aux institutions de prévoyance ou aux caisses de pensions.

Puisque la CBFA est chargée du contrôle tant des entreprises d'assurances que des institutions de retraite professionnelle, elle veillera à ce que les exigences relatives aux actuaires respectent l'égalité de traitement dans les deux secteurs concernés.

Afdeling II Opheffingsbepalingen

Artikel 57

Dit artikel heft de bestaande prudentiële wetgeving voor de verzorgingsinstellingen en de pensioenkassen op.

Hoofdstuk X Slotbepalingen

Artikel 58

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de bepalingen van de wet. In principe treedt de volledige wet op hetzelfde moment als voorliggend ontwerp van koninklijk besluit in werking. Enkele bepalingen maken hierop een uitzondering.

Het gaat hier in de eerste plaats over de bepalingen die reeds in werking zijn getreden krachtens artikel 234 van de wet.

Verder betreft het de bepalingen over de jaarrekening van de instellingen voor bedrijfs-pensioenvoorziening en de inlichtingen die de instellingen aan de aangeslotenen moeten verstrekken aangaande die rekeningen (artikelen 81, 82, 193, 194, 218 en 219). Er wordt bepaald dat die bepalingen op hetzelfde moment in werking treden als het koninklijk besluit betreffende de jaarrekening van de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening.

Er wordt tevens voorgesteld om artikel 167 van de wet niet in voege te laten treden. Deze bepaling kent een termijn toe aan bepaalde instellingen van de openbare sector om de vrijstelling van toezicht bedoeld in artikels 136 en 137 van de wet te bekomen. Desalniettemin, wetende dat deze termijn verloopt op 1 januari 2007, is het weinig waarschijnlijk dat de betrokken instellingen hiervan kunnen gebruik maken. Bovendien bieden de artikels 136 en 137 een voldoende basis voor de voorziene vrijstelling.

Het gaat ten slotte over de bepalingen die de zogenaamde sociale wetten wijzigen, te weten de programmawet (I) van 24 december 2002 (artikel 187 tot 200) en de wet van 28 april betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (artikelen 201 tot 225). Er wordt in voorzien dat die bepalingen in werking treden op hetzelfde ogenblik als de besluiten die hun uitvoeringsmodaliteiten regelen.

Section II Dispositions abrogatoires

Article 57

Cet article abroge l'actuelle réglementation prudentielle applicable aux institutions de prévoyance et aux caisses de pensions.

Chapitre X Dispositions finales

Article 58

Cet article règle l'entrée en vigueur des dispositions de la loi. En principe, toute la loi entre en vigueur au même moment que le présent projet d'arrêté royal. Quelques dispositions font toutefois exception.

Il s'agit tout d'abord des dispositions qui sont déjà entrées en vigueur en vertu de l'article 234 de la loi.

Il s'agit ensuite des dispositions relatives aux comptes annuels des institutions de retraite professionnelle et à l'information que ces institutions doivent donner aux affiliés en ce qui concerne lesdits comptes (articles 81, 82, 193, 194, 218 et 219). Il est prévu de faire entrer ces dispositions en vigueur en même temps que l'arrêté relatif aux comptes annuels des institutions de retraite professionnelle.

Il est aussi proposé de ne pas faire entrer en vigueur l'article 167 de la loi. Cette disposition accorde un délai à certaines institutions du secteur public en vue de l'octroi de la dispense de contrôle prévue aux articles 136 et 137 de la loi. Toutefois, ce délai expirant le 1er janvier 2007, il est peu probable que les institutions intéressées puissent en profiter. En outre, les articles 136 et 137 offrent une base suffisante pour la dispense envisagée.

Il s'agit enfin des dispositions qui modifient les lois dites sociales, à savoir la loi-programme (I) du 24 décembre 2002 (articles 187 à 200) et la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages en matière de sécurité sociale (articles 201 à 225). Il est prévu de faire entrer ces dispositions en vigueur en même temps que les arrêtés qui fixeront leurs modalités d'exécution.

Artikel 59 en 60

Deze artikels behoeven geen bijzondere toelichting.

Articles 59 et 60

Ces articles n'appellent pas de commentaire particulier.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,

Van Uwe Majesteit,
De zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,

De Minister van Economie

J'ai l'honneur d'être,

Sire,

de Votre Majesté,
Le très respectueux
et le très fidèle serviteur,

Le Ministre de l'Economie

M. VERWILGHEN